

TRADIȚIILE - O POARTĂ SPRE TRECUT

LICEUL TEORETIC SEBIȘ,
JUDEȚUL ARAD

Nr. 1 / 2022

LICEUL TEORETIC SEBIȘ, JUDEȚUL ARAD

PROIECT EDUCATIV

**TRADIȚIILE - O POARTĂ
SPRE TRECUT**

EDIȚIA I

ANUL ȘCOLAR 2022-2023

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Echipa de redacție: Prof. BRAIȚIU RAMONA IOANA - director
Prof. POP TALIDA - director adjunct
Prof. OARCEA VIORICA - coordonator proiect
Prof. CRAINIC MARIOARA - coordonator proiect
Prof. COSTEA ANGELA DELIA
Prof. OANCEA-FEREȘTEAN MONICA
Prof. DEMETRESCU DANA

Editor principal: prof. OARCEA VIORICA

Corectură: inf. POP IOAN

Coperta: prof Oarcea Viorica

Adresa redacției: Liceul Teoretic Sebiș, județul Arad
Oraș Sebiș, Str. Bulevardul Victoriei, nr. 7, Județul Arad

Telefon : 0257310711

Fax : 0257311063

E-mail: liceulsebis@yahoo.com

Pagina web: <https://www.liceulsebis.ro/>

În colaborare cu: Inspectoratul Școlar Județean Arad

**Autorii își asumă răspunderea
pentru conținuturile materialelor publicate.**

CUPRINS

Nr. crt.	Nume și prenume elevi	Titlul lucrării	Unitatea școlară	Nume și prenume profesori	Pagina
1	ASTRATINIE ANA MARIA	Tradiții culinare de Crăciun și Anul Nou	COLEGIUL ECONOMIC "F.S. NITTI" TIMIȘOARA, Județul Timiș	SFETESCU ADINA MARIA	5
2	BARBU DENIS MARIAN	Tradiții de iarnă	COLEGIUL ENERGETIC RÂMNICU VÂLCEA, Județul Vâlcea	DOBRE ANA-MARIA	7
3	BORICEANU ȘTEFANIA	Sărbătoarea primăverii: Legende, tradiții și obiceiuri de mărtișor	ȘCOALA GIMNAZIALĂ CÂNDEȘTI, Județul BUZĂU	FĂNICĂ DANIEL	9
4	BUDA DENIS ANDREI	Tradiții de Crăciun în satul Câmpani de Pomezee din județul Bihor	COLEGIUL NAȚIONAL "SAMUIL VULCAN" BEIUȘ, Județul BIHOR	ȘORA SILVIA	12
5	BUDEA DRAGOȘ	Tradiții și obiceiuri de Crăciun	LICEUL TEORETIC SEBIȘ, Județul ARAD	COSTEA ANGELA DELIA	23
6	CIAMBUR PETRUȚA, PIPER MARIA	Tradiții și obiceiuri din străbuni lăsate	LICEUL „KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR” COVASNA	CĂLĂREȚU MANUELA	33
7	DIACONU DRAGOS STEFAN	Frumusețea Crăciunului	ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.22, GALAȚI	MOSESCU ANTOANELA EMANUELA	53
8	IOJA DENISA MARIA	Tradiții și obiceiuri de iarnă în județul Arad	LICEUL TEORETIC SEBIȘ, Județul ARAD	ILIEȘ ELISABETA	58
9	IONESCU NARCIS	Obiceiuri și tradiții ale satului natal	ȘCOALA GIMNAZIALĂ CÂNDEȘTI, Județul BUZĂU	FĂNICĂ DANIEL	61
10	MINCU ANTONIA	Costumul național, matrice a identității locale și naționale	LICEUL TEHNOLOGIC „TOMA SOCOLESCU” PLOIEȘTI, Județul PRAHOVA	BĂLAN ALINA	64
11	MUREȘAN CLAUDIU	Pâinea noastră cea de toate zilele	COLEGIUL NAȚIONAL "SAMUIL VULCAN" BEIUȘ, Județul BIHOR	ȘORA SILVIA	67

Nr. crt.	Nume și prenume elevi	Titlul lucrării	Unitatea școlară	Nume și prenume profesori	
12	NEAGU ANDREI	Tradiții de Paște	ȘCOALA GIMNAZIALĂ CÂNDEȘTI, Județul BUZĂU	FĂNICĂ DANIEL	79
13	OANCEA FERESTEAN MARIA	Tradiții strămoșești la români	LICEUL TEORETIC SEBIȘ, Județul ARAD	OANCEA FERESTEAN MONICA	82
14	OLTEANU OVIDIU	Tradiții și obiceiuri din străbuni lăsate	LICEUL „KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR” COVASNA	CĂLĂREȚU MANUELA	86
15	PĂDUREȚU MARIA CĂTĂLINA	Evocarea hibernală a Dochiei materne	Liceul Tehnologic „Toma Socolescu” Ploiești, Județul Prahova	BĂLAN ALINA	99
16	RAICU RUTH DAYANA	Tradițiile Crăciunului Mldovenesc	LICEUL TEORETIC SEBIȘ, Județul ARAD	POSA MIHAELA	101
17	RĂUȚ ANDREEA RAMONA	Tradiții și obiceiuri de Crăciun	LICEUL TEHNOLOGIC BÂRSEȘTI TÂRGU-JIU, Județul GORJ	MĂNĂSESCU CLAUDIA	108
18	SECELEAN ROBERT-PAVEL	Tradiții și obiceiuri din străbuni lăsate	LICEUL „KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR” COVASNA	CĂLĂREȚU MANUELA	109
19	SEMINEANU GABRIELA	Tradiții sau superstiții legate de sânziene sau drăgaice	ȘCOALA GIMNAZIALĂ CÂNDEȘTI, Județul BUZĂU	FĂNICĂ DANIEL	111
20	TRĂISTARU CIPRIAN	Magia tradițiilor sărbătorilor de iarnă	LICEUL TEHNOLOGIC BÂRSEȘTI TÂRGU-JIU, Județul GORJ	MĂNĂSESCU CLAUDIA	114
21	VASIU EMIL	Fășangii de la Cetea, jud. Alba	COLEGIUL TEHNIC AIUD/ CLUBUL COPIILOR AIUD, Județul ALBA	OȚEL EMILIA CAMELIA VASS SAROLTA	115

Tradiții culinare de Crăciun și Anul Nou

Elev: Astratinie Ana Maria

Școala: Colegiul Economic „F.S. Nitti” Timișoara

Coord. Prof. Sfetescu Adina Maria

Perioada sărbătorilor de iarnă este o perioadă magică. Ziua de Crăciun (25 decembrie) și Anul Nou (1 ianuarie) reprezintă zile de bucurie dar și de bilanț.

25 decembrie este ziua Nașterii Domnului sau Crăciunul și cel dintâi praznic împărătesc cu dată fixă.

Trecerea dintre ani și prima zi a anului nou se serbează cu multă bucurie și speranța unui an mai bun, cu multe împliniri.

Sunt multe sărbători în calendar, dar nicio altă sărbătoare nu aduce cu ea o asemenea atmosferă: bradul împodobit, lumânări aprinse, cântări care slăvesc nașterea pruncului Isus, miros de brad, de cozonaci copti, de vanilie, de vin fiert cu scorțișoară, de portocală, dar și parfumuri mai robuste, la fel de apetisante, de fripturi bine rumenite și sărmăluțe îndesate. E o perioadă în care sufletul și trupul sunt răsfațate în aceeași măsură și cu toate că ispitele sunt multe și puternice, trebuie să încercăm să păstrăm acest echilibru și să nu înclinăm balanța răsfațului mai mult înspre trup decât înspre suflet. Adică, să nu uităm că spiritul Crăciunului nu înseamnă doar mese pline, ci mai ales generozitate, apropierea de familie, lucruri frumoase făcute împreună cu cei dragi. [1]

Tradițiile culinare de Crăciun sunt foarte diverse și sunt legate într-o măsură mai mare de o componentă culturală sau practică sau pur și simplu de preferințele fiecărui popor în parte. Singurul lucru care e același peste tot este spiritul Crăciunului, acea bucurie și speranță care ne animă și ne unește pe toți.

În România meniul mesei de Crăciun este construit în jurul porcului. Din porc se fac multe produse, caltaboși, sângerete, tobă și jumări până la cârnați și carnea la garniță.

În Banat este obiceiul ca pe masa de Crăciun să fie așezate bucate alese din carne de porc, colacul din grâu, platoul rece cu mezeleri de porc, tradiționala zupă de găină cu tăiței de casă, friptura de porc la tavă și cârnați fripți, răcitur.

Nu lipsesc de pe masa de Crăciun, răciturile zise și piftie, cotoroage. Ele trebuie să fie limpezi și gustoase, bine închegate și usturoiate.

Dintre toate preparatele enumerate mai sus, doresc să prezint o rețetă de răcitur (cotoroage) care este servită de mine cu plăcere.

Cotoroage (răcitur, piftie) de porc

Ingrediente: Oase de porc sărate și afumate, cap de porc, șorici, picioare de porc, carne slabă de porc, apă, usturoi.

Mod de preparare: Se lasă la desărat câteva ore capul, oasele de porc, picioarele sau alte bucăți de carne care au fost sărate și afumate. Se pun la fiert în apă rece (apa să depășească nivelul cărnii cu 7-8 cm), sarea se va pune la sfârșit. Pentru a evita tulburarea, piftia se fierbe de la început la foc mic, fără să clocotească, cu capacul dat puțin la o parte. Se fierbe 4-5 ore până când carnea se desprinde de pe oase și lichidul ajunge la nivelul ei. Se ia grăsimea de deasupra și se încearcă supă dacă coagulează. Se iau piftiile de pe foc, se pregătesc castroanele cu usturoiul tăiat mărunț, carnea se scoate și se pune în ele. Supă strecurată se pune peste carne, se lasă la răcit[2].

Trecerea dintre ani și prima zi a noului an este serbată cu multă bucurie și speranța unui an mai bun cu multe împliniri.

Tradiția spune că în această zi se mănâncă numai mâncăruri din carne de porc și curcan, zupa de găină este înlocuită cu ciorba de perișoare sau carne de porc, iar turta trebuie să conțină nucleu.

Meniul tradițional servit de familia mea în prima zi din noul an este alcătuit din ciorbă de perișoare și suveacă (cozonac bănățean) și doresc să prezint cele două rețete deoarece în credința populară se spune că aceste două preparate servite în prima zi a noului aduc belșug și prosperitate. Trebuie să consumi carne de porc pentru a merge „înainte” iar produsul din aluat întins pentru „belșug”, „întindere”, „mărirea gospodăriei”.

Ciorbă de perișoare

Ingrediente: 300 g. carne măcinată, 2 cepe, 2 ouă, orez, apă, 300 g. zarzavat (morcovi, pătrunjel, păstârnac, țelină), 200 ml. zeamă de varză murată, 50 g. smântână, sare, piper, o legătură de frunze (pătrunjel, mărar.)

Modul de preparare: Se pune apa la fiert. Se taie mărunț o ceapă, morcovul, păstârnacul și țelina, și se pun la fiert. Între timp se toacă carnea și se prepară perișoarele: carnea tocată se frământă cu orez, ceapa tăiată mărunț, oul, sarea, piperul și verdeța (mărar și pătrunjel tocat mărunț). Se fac perișoare mici și se pun la fiert în ciorbă. După 20 - 30 de minute se scoate o perișoară și se gustă, pentru a verifica dacă este fiert orezul. Se gustă de sare, se adaugă zeama de varză cu gălbenușul bătut cu smântână, se adaugă frunzele de leuștean, tocat mărunț. Se lasă să mai fiarbă 2-3 clocote, după care poate a fi servită

Suveacă (cozonac banățean)

Ingrediente: 400 ml lapte călduț, 50 de grame de drojdie, 3 linguri de zahăr, coaja de la o lămâie, 4 gălbenușe de ou, 12 linguri de ulei, făină cât cuprinde, 1 linguriță de sare, 1 ou pentru a unge deasupra

Mod de preparare: Se face maioua. Se pune într-un bol laptele călduț, zahărul, drojdia zdrobită și 8 linguri de făină. Se lasă să dospească 10 minute și se acoperă cu un prosop curat. După cele 10 minute adăugăm coaja de lămâie, gălbenușele, uleiul și făina și frământăm. După ce am frământat puțin mai adăugăm din făină și punem și sarea, pentru ca ea nu trebuie să facă contact direct cu drojdia. Aluatul trebuie să fie puțin lipicios. Îl frământăm încă 10-15 minute până devine elastic, după care îl punem într-un bol uns cu ulei și îl lăsăm la crescut pentru aproximativ 45 de minute la loc călduț sau până își dublează volumul.

Umplutura: 100 de grame de mac amestecat cu 5 linguri de zahăr, 100 de grame de rahat 100 de grame de nucă amestecată cu 5 linguri de zahăr

După ce aluatul a crescut presărăm făină peste blatul de lucru și răsturnăm aluatul, presărăm și pe el cu făină și spargem bulele de aer formate; formăm o bilă mare pe care o împărțim în 3 bile mai mici. Întindem prima bilă cu sucitorul și punem nuca. Rulăm cu grija întorcând și colțurile din loc în loc. Continuăm la fel cu umplutura de mac și cu cea de rahat. Punem plăcinta într-o tavă unsă cu ulei. Ungem cu un ou și o mai lăsăm la dospit pentru 10 minute, după care o punem la cuptor pentru 45 de minute sau până devine aurie deasupra. Când e gata o lăsăm puțin la răcit, apoi o feliem și o servim alături de cei dragi.[3]

Bibliografie

1. <https://www.lauralaurentiu.ro/diverse/articole/traditii-culinare-de-craciun.html>
2. <https://savoriurbane.com/cum-se-fac-racituri-piftie-cotoroage-reteta-mamei-mele/>
3. <https://www.sabrinavrajitoareabucatareasa.ro/2015/12/cozonac-banatean-suveaca.html>

Tradiții de iarnă

*Barbu Denis Marian, Colegiul Energetic Rm.Vâlcea
Coordonator, bibliotecar Dobre Ana-Maria*

Multe s-au spus și s-au scris despre cum trece vremea și ne amintim, vechiul sat și obiceiurile acestuia, însă aceste vremuri s-au uitat din păcate venind vremuri noi cu o generație nouă. Vremurile când copiii se jucau de dimineața până când soarele le spunea “La revedere!”, când se aventurau în grădini pentru a lua un pumn de cireșe, acele timpuri când copiii mergeau din poarta în poarta pentru a colinda fiecare om de pe ulița și se bucurau indiferent de cadoul pe care îl primeau.

Aceste vremuri au apus și în locul lor, tehnologia a pus stăpânire peste oameni. De mici avem acces la tehnologie, la diferite jocuri computerizate, uitând să petrecem timp în natură, la bunici, pentru a ne cunoaște obiceiurile strămoșești. Suntem de acord cu această evoluție a omului, suntem conștienți că această tehnologie ne ușurează mult viața, dar ne-am dori să trăim măcar o zi după vechile tradiții, după vechile obiceiuri.

Acestea se mai păstrează în anumite zone ale țării, la sate, unde oamenii nu au permis “lumi computerizate” să-și întindă tentaculele precum o caracatiță peste tradițiile strămoșești. De aceea trebuie să sprijinim satele unde aceste tradiții există, sunt moștenite și transmise din generație în generație pentru că ele să nu se piardă în timp. Acestea reprezintă averea lăsată de bunicii noștri, de părinți lor și datoria noastră este să le transmitem mai departe.

Am să prezint pe scurt câteva dintre obiceiurile păstrate la noi și anume Crăciunul și împodobirea bradului, colindatul și Moșii de Crăciun.

Pomul de Crăciun, așa cum îl cunoaștem noi astăzi, decorat cu globuri în care se reflectă lumina scânteietoare a lumânărilor sau a instalației electrice, nu a fost dintotdeauna împodobit astfel.

La Strasbourg a fost înălțat primul pom de Crăciun, într-o piață publică. Nu avea încă lumânări și era împodobit cu mere roșii. În 1611, la Breslau, ducesa Dorothea Sybille von Schlesien împodobește primul brad așa cum îl cunoaștem noi astăzi.

La noi obiceiul a pătruns odată cu influența germană, când primii studenți români au început să meargă la studii la universitățile din Berlin sau Viena, și la curtea regală a dinastiei Hohenzollern, sosită în Țările Române în 1866 unde prinții și prințesele au început să împodobească bradul, obiceiul fiind imediat imitat de protipendada bucureșteană. Cântecele german de Crăciun O Tannenbaum devine în limba română O brad frumos, iar obiceiul împodobirii bradului pătrunde în toate casele românilor.

Sărbătorile de iarnă reînvie tradițiile și obiceiurile păstrate din moși-strămoși în Oltenia. În această zonă etnografică există tradiții și obiceiuri inedite, care încă se mai păstrează în mediul rural și care constituie un element de unicatate pentru România.

Colindatul în Oltenia

În toată zona Olteniei există numeroase colinde specifice, dar cele mai cunoscute și răspândite sunt Steaua și Plugul cel Mare. Steaua este o datină străveche, ce se practică încă din Ajunul Crăciunului și până la ivirea zorilor. Ceata este formată din patru copii, fiecare dintre ei având un rol prestabilit în cadrul grupului: unul ține Steaua, celălalt este responsabil cu adunatul nucilor și al covrigilor, iar ceilalți doi țin sacul și un ciomag, pentru a se apăra de câini.

Plugul cel Mare este cel mai răspândit obicei care se practică în noaptea de Anul Nou. Plugul se organizează de către flăcăii din sat și este condus de un băiat mai viteaz numit “staroste”, care are sarcina de a ține plugul de coarne și a rosti urarea. Ceata este compusă de obicei din 12 băieți, iar spre deosebire de Plugușor, cu Plugul cel Mare se merge numai la familiile înstărite din sat.

Moșii de Crăciun

Moșii de Crăciun sau pomana de mână este un obicei vechi de sute de ani, ce se practică atât în ziua de Ajun, cât și în cea de Crăciun. Dimineața, femeile pleacă la cimitir, unde tămâiază

mormintele, după care se întorc acasă, scot colacii care stau la copt și îi pun pe masă. Pe fiecare colac se pune câte un ou și câte o lumânare, produsele fiind apoi trimise prin vecini.

Cea mai mare bucurie a noastră este atunci când petrecem câteva zile la bunici, fie cu ocazia sărbătorilor de iarnă, fie pe prispa casei bătrânești, în livada plină cu flori multicolore, la umbra vechiului cireș din curte aici unde, poveștile lui Creangă devin realitate.

Sorcova

Aparținând obiceiurilor de Anul Nou, umblatul cu sorcova e mai cu seamă bucuria copiilor. Aceștia poartă o crenguță înmugurită de copac sau o sorcovă confecționată dintr-un băț în jurul căruia s-au împletit flori de hârtie colorată. Numele de sorcovă vine de la cuvântul bulgar surov (verde fraged), aluzie la ramura abia îmbobocită, ruptă odinioară dintr-un arbore. Înclinată de mai multe ori în direcția unei anumite persoane, sorcova joacă întrucâtva rolul unei baghete magice, înzestrate cu capacitatea de a transmite vigoare și tinerețe celui vizat. Textul urării, care amintește de o vrajă, nu face decât să întărească efectul mișcării sorcovei.

Bibliografie:

1. <https://www.gds.ro/traditii-de-iarna-in-zona-olteniei>
2. Iuliu A.Zanne- Enciclopedia culturii populare românești

SĂRBĂTOAREA PRIMĂVERII: LEGENDE, TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE MĂRȚIȘOR

Boriceanu Ștefania
Clasa a VIII-a A
Școala Gimnazială Cândești
Loc. Cândești, jud. Buzău
Prof. coordonator: Fănică Daniel

1 Martie, prima zi de Primăvară, este ziua în care sărbătorim soarele și recăpătarea puterii lui, reînvierea naturii și bucuria de a trăi. De Mărțișor sărbătorim puritatea și dragostea, femininul și masculinul, viața și moartea etc. Iată câteva din tradițiile și superstițiile românești pentru ziua de 1 martie.

Originea și simbolul Mărțișorului

Încă nu se știe exact care sunt originile mărțișorului, dar se presupune că sărbătoarea ar fi apărut în Imperiul Roman. Atunci, Noul An era sărbătorit în prima zi din luna lui Marte, zeul războiului și al fertilității. Cele două fire ale mărțișorului simbolizau dualitatea pace-război.

În credința populară, Mărțișorul era numit „funia anului” și reprezenta cele 365 de zile ale anului. Ea era alcătuită din împletitura a două fire de ață: una albă și una neagră. Ața simboliza dualitatea viață-moarte, bine-rău, iarnă-vară, fertilitate-sterilitate sau lumină-întuneric.

Azi, Mărțișorul este făcut din două fire de ață, una albă și una roșie. Albul semnifică puritate, masculinitate, rațiune, limpeziciune, luciditate și iarna, iar roșul poartă simbolul iubirii, al primăverii, al feminității, frumosului și al vieții. Împletirea celor două fire reprezintă întrepătrunderea masculinului cu femininul.

Legendele Mărțișorului

Se spune că, simțindu-se trist și singur, Soarele a coborât pe Pământ și a luat chipul unei tinere frumoase. Un zmeu a răpit-o și a închis-o în palatul lui și, de atunci, toată frumusețea, veselia, bucuria, cântul și lumina au pierit iar lumea s-a cufundat în întuneric.

Nimeni nu a avut curajul de a salva fata în afară de un tânăr voinic. El a pornit într-o călătorie ce a durat trei anotimpuri – vara, toamna și iarna – și a ajuns la palatul zmeului unde l-a înfruntat. După o bătălie care a durat mai multe zile, tânărul a învins, a reușit să elibereze fata, dar s-a stins din viață. Soarele a revenit pe cer și a luminat din nou întreg Pământul.

Astfel, primăvara a venit, oamenii și-au recăpătat veselia, iar natura a reînviat. Sângele eroului s-a scurs pe zăpadă, iar acolo unde ea s-a topit, au apărut primii ghiocci, vestitorii primăverii.

Legenda spune că, de atunci, tinerii împletesc două ațe, una albă și una roșie și le oferă fetelor pe care le iubesc sau persoanelor apropiate.

În tradiția populară, roșul simbolizează iubirea, dragostea, frumosul și amintește de sângele eroului ucis. Albul simbolizează puritatea, sănătatea, noul și amintește de vestitorul primăverii, gingașul ghiocel.

Văzând ce face Primăvara, Iarna s-a înfuriat și a chemat vântul și gerul să omoare floarea. Ghiocelul a înghețat. Primăvara, vrând să salveze ghiocelul, l-a acoperit imediat cu mâinile ei. Pentru că se înțepase într-un măcăcine, din degetul ei a curs sânge pe ghiocel, iar acesta a reînviat. Astfel, legenda spune că Primăvara a învins Iarna, iar culorile alb și roșu reprezintă zăpada albă și sângele roșu.

Tradiții vechi și tradiții păstrate de Mărțișor

În mitologia românească, în primele zile de primăvară, fetele și femeile aruncau către cer măștișoare și rosteau câteva cuvinte rituale închinare soarelui:

“Sfinte soare, sfinte soare,
Dăruiescu-ți măștișoare,
În locul lor mă ferește
De pistru ce mă-nnegrește.
Ia-mi toate negrețele
Și dă-mi albețele.
Fă-mi fața ca o floare,
Sfinte soare, sfinte soare.”

(Romulus Vulcanescu – Mitologie română)

În România, femeile obișnuiau să poarte monede de aur sau de argint, simbol al soarelui, legate la gât cu un șnur împletit cu ață roșie și albă.

Ele purtau monezile pentru 12 zile, iar apoi, cu bănuțul, își cumpărau o bucată de brânză albă și vin roșu. În acest fel, femeia care a purtat mărtisorul urma să aibă un chip alb, frumos și luminos tot restul anului și buzele roșii ca focul.

Tradiția a fost păstrată până astăzi în anumite părți ale țării unde, mamele le prind copiilor lor o monedă de argint pentru a-i proteja de friguri și pentru a fi frumoși și sănătoși tot anul. De asemenea, se crede că Mărtisorul este un talisman pentru deochi, care aduce sănătate, bunăstare și iubire.

Astăzi, în majoritatea zonelor din țară, femeile poartă mărtișoare în piept sau legate la mână. El se prinde în zorii zilei de 1 martie, înainte ca soarele să răsară. Tradiția spune că persoana respectivă trebuie să poarte mărtisorul până pe 9 martie, fie toată luna, fie până la sărbătoarea Floriilor sau până când va vedea un copac înflorit. Astfel va avea noroc tot anul, iar zilele îi vor fi frumoase și luminoase ca cele de primăvară.

În perioada 1-9 martie, fiecare femeie sau fată își alege Baba pentru a vedea ce fel de an vor avea. Se spune că, la fel cum este ziua Babei tale, așa va fi tot anul tău. Ziua Babei se alege în funcție de ziua nașterii. De exemplu, dacă ești născută pe 3, Baba ta va fi pe 3. Potrivit legendei, în zilele Babelor, Baba Dochia obișnuiește să toarcă și să își dea jos cele 9 cojoace cu care se protejează de frig în cele 9 zile. În aceste zile, femeile nu trebuie să toarcă dacă nu vor să aduca asupra lor furia Babei Dochia.

Buda Denis Andrei, Colegiul Național Samuil Vulcan
Prof.Șora Silvia

Tradiții de Crăciun în satul Câmpani de Pomezeeu din județul Bihor

•

- La românii, Sărbătorile de Iarnă, îndeosebi Crăciunul, sunt adevărate sărbători de suflet. Amintirile copilăriei ce ne revin puternic în minte și suflet, colindele și clinchetele de clopoțel, mirosul proaspăt de brad, dar și de cozonaci, darurile pe care le așteptăm cu nerăbdare, toate creează în sânul familiei o atmosferă de basm, liniște sufletească și iubire.
- Praznicul Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos a fost dintotdeauna, pentru poporul român, un prilej de bucurie exprimată prin cântece specifice și atmosferă de pace și comuniune deplină cu semenii, însoțite de diferite obiceiuri și tradiții. Am moștenit de la înaintașii noștri obiceiul de a vesti Nașterea Domnului prin colinde, obicei care se mai păstrează până astăzi în multe sate românești.

- Comuna Pomezeeu are în componență opt sate: Pomezeeu, satul de reședință, Câmpani de Pomezeeu, Coșdeni, Hidiș, Lacu Sărat, Sițani, Spinuș de Pomezeeu și Vălanii de Pomezeeu. Se învecinează la nord cu comuna Dobrești, la vest cu comuna Sâmbăta, la sud-est cu comuna Răbăgani, la sud cu comuna Remetea, iar la est cu comuna Căbești și comuna Roșia.
- În Câmpani de Pomezeeu, județul Bihor, tradițiile și obiceiurile vechi, arhaice sunt păstrate cu sfințenie de locuitorii satului.
- La Câmpani de Pomezeeu, colindatul sau ‘corindatul’ e început în seara de Ajun de către cetele de băieți, care aduc vestea Nașterii Domnului la fiecare casă, anunțându-și prezența prin sunet de clopoțel sau ‘tângalau’, fiind răsplătiți de gazde cu mere, nuci sau colaci ori ‘coci’ cum li se mai spune în sat.

- De la Sfântul Nicolae și până la Sfântul Ion, românii se simt în sărbătoare. Cel mai așteptat moment este, însă, Crăciunul, una din cele mai importante sărbători ale creștinătății, pe care oamenii au cultivat-o de-a lungul timpului, creând diferite tradiții și obiceiuri adaptate culturii lor specifice. Una din cele mai răspândite datini la români este colindatul, un ritual care se întâlnește pe întreg arealul județului Bihor, scenariul de colindat putând fi însoțit sau nu de masca zoomorfă, așa cum se întâmplă, spre exemplu, în partea de tranziție cu Beiușul: la Câmpani de Pomezeeu, Dobrești, Topa de Sus.

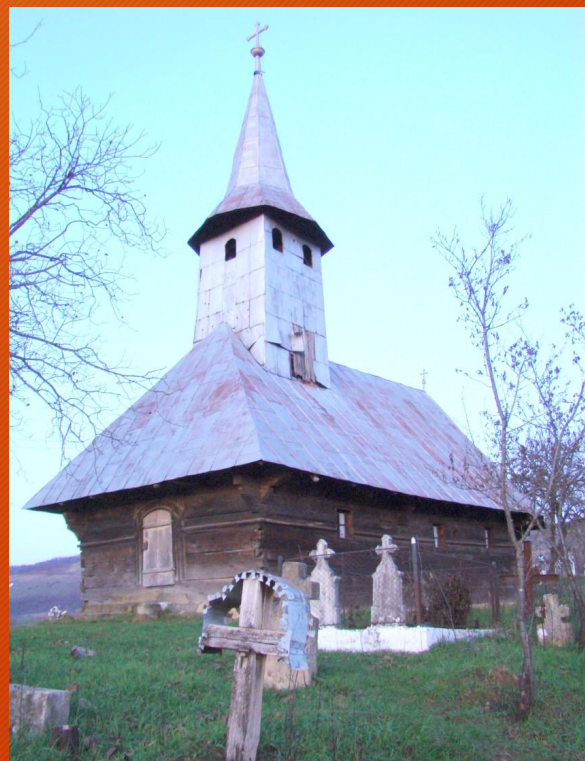

- În unele locuri, în noaptea Crăcinului, putem întâlni și cântarea religioasă cunoscută sub numele de Vifleimul sau Irozii, la care participă copiii. "Este un obicei care se poartă din casă în casă, fiind legat de tragedia uciderii pruncilor (cei 14.000, pe care Biserica îi pomeneste pe 29 decembrie)". În plus, de la Crăciun și până la Bobotează, copiii umblă cu Steaua, un obicei vechi care se întâlnește la toate popoarele creștine, amintind de steaua care a vestit nașterea lui Iisus și i-a călăuzit pe cei trei magi. Totodată, în seara de Crăciun, după ieșirea din biserică, se joacă Turca. Deși e un "joc drăcesc", având drept finalitate stimularea pe cale magico-rituală a fertilității solului și fecundității oamenilor, Turca e primită cu plăcere pe la casele oamenilor.

Simbolurile din casele bihorenilor

- **Bradul**
- Împodobirea bradului este un obicei despre care nu se știe cu exactitate unde și când a apărut, dar în multe zone folclorice, printre care și Bihorul, bradul este dintotdeauna un simbol al vieții. Se mai spune despre copacul „cu cetina tot verde” că este un pom al vieții, deoarece rămâne verde tot timpul, simbolizându-l, astfel, pe Hristos, veșnic viu.
- **Steaua din vârful bradului**
- Se obișnuiește ca în vârful bradului de Crăciun să se așeze o stea, simbol al stelei care i-a călăuzit pe cei trei magi până la Betleem. Despre această stea se spune că aduce noroc în casă și duce la îndeplinirea dorințelor.
- **Colindatul**
- Una din cele mai răspândite datini la români este colindatul, un ritual care se întâlnește și pe întreg arealul județului Bihor. În unele zone, unde tradițiile au rămas nealterate, în noaptea Crăciunului se pot întâlni cete de copii care umblă cu Vișlaimul, amintind de uciderea celor 14.000 de prunci. De la Crăciun și până la Boboteaza, copiii umblă cu Steaua, un obicei vechi care se întâlnește la toate popoarele creștine, amintind de steaua care a vestit nașterea lui Iisus și i-a călăuzit pe magi.
- **Umblatul cu Turca**
- Turca, datină străveche, reprezintă întruchiparea fantastică a unei vietăți care amintește de o capră și este obiceiul care diferențiază Bihorul de alte zone din Transilvania. Deși este considerat un ritual păgân, ce are ca scop stimularea pe cale magico-rituală a fertilității solului și fecundității oamenilor, Turca e primită cu drag la casele oamenilor. Vioaie și neastâmpărată, zglobie și pusă mereu pe ghidușii, i se permite să facă tot felul de glume, să fure bucate de pe masă sau să danseze. Turca trebuie să aibă trup roșu, dintr-o țesătură de bumbac, iar capul este cioplit din lemn, cu coarne și maxilarul inferior mobil, pentru a clămpăni fără oprire și pentru a păstra ritmul pe care dansează purtătorul maștii de Turca, de regula un fecior falnic.

Biserica din lemn

Cetatea Pomezau

-
- Bibliografie
- Țara Bihariei-Artă Tradițională Românească,
Maria Bocșe Editura Treira, Oradea 2001

*Tradiții și obiceiuri
de Crăciun*

Elev: **BUDEA DRAGOȘ**
LICEUL TEORETIC SEBIȘ
Profesor coordonator: **COSTEA ANGELA DELIA**

Postul Crăciunului

- Pentru că majoritatea românilor aparțin cultului ortodox, înainte de venirea Crăciunului, aceștia țin post cu o durată de 40 de zile. Această amintește atât de postul patriarhilor din Vechiul Testament, cât și de așteptarea lui Moise pe muntele Sinai, înainte ca acesta să primească tabletele cu Decalogul.
- În perioada postului, credincioșii nu au voie să consume carne, brânză și ouă. În schimb, există diferite zile în care se dă dezlegare, stabilite de biserică. Astfel, dacă în zilele de luni, miercuri și vineri este o sărbătoare cu cruce neagră în calendarul ortodox, credincioșii pot bea un pahar de vin, iar dacă este o sărbătoare cu cruce roșie, aceștia pot consuma și pește.

Sfântul Nicolae

- Numele de Moș Nicolae este legat de dărnicie și compasiune, dar și de cadourile pe care copii le primesc în această zi. În fiecare an, în seara de 5 decembrie, copiii știu că trebuie să-și lustruiască ghetuțele sau cizmulițele, pentru că Moș Nicolae va trece pe la ei să le aducă daruri. Celor cuminți. Celor neascultători, Moș Nicolae le aduce o nuielușă, pentru a-i atenționa să își asculte părinții și bunicii. Se spune că este suficient să se uite prin ferestre ca să-și dea seama dacă un copil a fost cuminte sau nu...
- În tradițiile românești Moș Nicolae apare pe un cal alb, trimiteră la prima zăpadă care cade la începutul iernii, pazește Soarele care încearcă să se strecoare pe lângă el spre tărâmurile de miazănoapte pentru a lăsa lumea fără lumină și căldură, ajută văduvele, orfanii și fetele sărace la măritat, este stăpânul apelor și salvează de la înec corăbierii, apără soldații pe timp de război, motiv pentru care este învocat în timpul luptelor.

Ziua de Ignat

- Pe 20 decembrie este prăznuit Sfântul Ignat, un martir creștin care, în jurul anului 110 d.Hr., a fost aruncat în arena și sfâșiat de lei deoarece nu a vrut să renunțe la credința în Hristos.
- În această zi, creștinii ortodocși se reunesc în familie pentru tăierea rituală a porcului. Acesta are loc dimineața, când animalul este stropit cu apă sfințită și așezat cu capul spre răsărit. Pe frunte sau pe ceafă se crestează o cruce cu cuțitul peste care se presară sare.
- Sărbătoarea Sfântului Ignat îmbină câteva obiceiuri pagane cu hramul unui sfânt creștin. Popoarele antice – egiptenii, grecii și romanii, printre alții – jertfeau animale în perioadele de trecere la un alt an sau anotimp, iar porcul este un simbol vechi al norocului, belșugului și fertilității.

Colinde de Crăciun

- În Ajunul Crăciunului, grupuri de colindători merg la casele oamenilor să vestească venirea lui Hristos prin colinde. În funcție de zonă, colindătorii sunt îmbracați în port popular, cu broderie specifică locului. Persoanele care sunt colindate oferă nuci, covrigi, mere și, mai ales în zonele urbane, bani.
- Un alt obicei de colindat este mersul cu Steaua. Acesta are loc în prima zi de Crăciun și evocă momentul din Biblie în care magii au urmat steaua pentru a ajunge la staulul în care s-a născut Hristos.

Bradul de Crăciun

- Bradul de Crăciun se ornează în Ajunul Crăciunului și simbolizează viața infinită, deoarece este un copac veșnic verde. Acesta are mereu în vârf o stea care amintește de cea care i-a calauzit pe magi spre Hristos.
- Dacă la început era împodobit cu hârtie colorată și biscuiți, acum decorațiunile pot fi beteală, globuri, dulciuri și instalații luminoase. Se crede că tradiția împodobirii bradului a pornit de la popoarele germanice.

Mâncarea de Crăciun

- După un post lung, urmează o masă îmbelșugată, iar ingredientul principal este porcul sacrificat cu câteva zile înainte de Crăciun. Știi cu siguranță care sunt felurile de mâncare principale: sarmalele, piftia, tobă, chișcă și caltabosii. Nu lipsește nici tradiționalul desert, cozonacul.
- Ce nu știai, poate, este că unele zone din țară au mâncăruri specifice de sărbători. Spre exemplu, în Dobrogea se prepară saramură de crap, pește la proțap sau stiucă umplută. În zone cu populație preponderent aromana se prepară cherdele, plăcinte cu branză și verdeată.

Darurile de Crăciun

- Copiii de astăzi știu că vor primi cadouri de la Moș Crăciun. În trecut însă, obiceiul amintea mai mult de tradiția creștină. Astfel, în familie se ofereau cadouri similare celor care au fost aduse de magii lui Hristos: aur, smirnă și tămâie.
- Azi, împărțirea cadourilor este un obicei mult mai răspândit, oamenii nu își mai oferă daruri doar în familie, ci și între prieteni și chiar la muncă. Darurile sunt foarte diverse, pot fi utile (un blender sau un aparat de cafea) sau decorative (un tablou sau un set de perne brodate). Important este că aceste cadouri să fie cumparate din plăcere, cu intenția de a-i face fericiți pe cei care le primesc.

Tradiții de Crăciun în regiunile istorice ale României

- Fiecare regiune din România are influențe diferite, așadar și obiceiurile diferă, chiar și de la un județ la altul. La dreapta, îți detaliem câteva dintre acestea:
- Banat
- Atunci când se merge la colindat pe Valea Almajului, colindătorii au la ei un bâț din lemn de alun cu care lovesc podelele caselor pe care le vizitează, pentru a alunga duhurile rele. Se crede că alunul are puterea de a alunga șerpii, de a proteja gospodăria și de a-i aduce prosperitate.

Superstiții de Crăciun

- Odată cu tradițiile, din moși-strămoși s-au transmis și anumite superstiții. Acestea se refera la diverse obiceiuri, de la mâncare până la apă de spălat, toate făcute cu scopul de a atrage belșugul și de a alunga spiritele rele:
- în dimineața de Crăciun trebuie să te speli cu apă în care ai pus un obiect de argint și o nucă; astfel vei fi sănătos și vei avea noroc la bani;
- în Ajunul Crăciunului nu trebuie să împrumuți sau să arunci nimic din casă; dacă o faci, vei da norocul afară;
- dacă porți pantofi noi de Crăciun, vei avea ghinion;
- în ziua de Crăciun nu trebuie să faci curat sau să arunci gunoiul, deoarece vei arunca și norocul.

Tradiții și obiceiuri din străbuni lăsate

Ciambur Petruta
Piper Maria
Liceul „Kőrösi Csoma Sándor”
cls.IX-C

Cuprins:

- 1.Ce este tradiția ?
2. Ce sunt obiceiurile?
3. Care este diferența dintre tradiție și obicei?
- 4.Exemple de tradiții și obiceiuri din Maramureș.
- 5.Exemple de tradiții și obiceiuri din Transilvania.
- 6.Bibliografie

1.Ce este tradiția ?

Tradiția se definește prin transmiterea obiceiurilor, credințelor și chiar a legendelor, acestea devenind parte a culturii unei comunități. Oamenii transmit prin tradiție amintiri, simboluri și, inclusiv, comportamente, însă acestea diferă între familii, zone și mai ales tari.

2. Ce sunt obiceiurile?

Obiceiurile tradiționale românești au ca și modalități de exprimare: muzica, coregrafia, gestică sau mimica. Sunt fapte culturale complexe, menite înainte de toate, să organizeze viața oamenilor. Marchează momentele importante ale trecerii lor prin lume, și le modelează comportamentul.

Obiceiurile de peste an erau, în general, în directă legătură cu trecerea timpului, a calendarului, dar și a muncilor în colectivitățile agricole sau de păstori. Îndeplinirea lor potrivit datinei, era în interesul întregii colectivități, toată lumea aducându-și aportul.

La obiceiurile legate de momentele importante ale vieții omului, interesul îndeplinirii obiceiului cădea, înainte de toate, asupra individului și a familiei lui.

3. Care este diferența dintre tradiție și obicei?

Prin tradiție se moștenesc valori și credințe care sunt transmise din generație în generație , în timp ce obiceiul poate avea mai multe sensuri. Obiceiurile se pot baza pe mai multe semnificații, fie ele simbolice sau colective.

Totuși, acești doi termeni au multe aspecte comune iar de cele mai multe ori obiceiurile ajung sa se transforme în tradiții.

Așadar, pentru a scoate în evidența definiția tradiției spunem despre ea că este un ansamblu de concepții, de obiceiuri, de datini și de credințe care se transmit de la o generație la alta, având trăsături specifice pentru fiecare grup, zona sau țară.

Vizează momentele cele mai importante din viața unui om: ***nașterea, căsătoria și moartea.***

Folcloristii numesc astăzi obiceiurile tradiționale în legătură cu nașterea, inițierea, căsătoria și moartea, obiceiuri sau rituri de trecere. În general, nunta, prin desfășurarea ei amplă și caracterul sărbătoresc și de mare veselie, atragea cea mai mare și cea mai activă participare a colectivității.

4. Exemple de tradiții și obiceiuri din Maramureș.

Regiunea istorică a Maramuresului cuprinde partea de nord-est a județului Maramureș pe teritoriul României și tinutul ucrainean Transcarpatia. Maramuresul românesc este simbolul satului arhaic, o lume aparte ghidată de valori și obiceiuri străvechi, care îți oferă impresia ca timpul s-a oprit în loc. Asezările pitorești, bisericile de lemn, pădurile întinse și dealurile înverzite formează un univers rural autentic, fermecător prin simplitatea și tradițiile lui. Viața maramuresenilor se desfășoară conform datinilor moștenite de la străbuni. Obiceiurile specifice sărbătorilor de iarnă au la bază superstițiile maramuresenilor și practicile cu origini străvechi. Odată realizate, acestea aduc oamenilor sănătate, fericire, prosperitate, armonie în casa și recolte bogate. Perioada premergătoare Crăciunului debutează cu sacrificarea porcului, care are loc de Ignat. În satele maramuresene, sangele animalului este folosit pentru a însemna copiii, ei devenind astfel mai sănătoși și mai puternici. Apoi încep pregătirile pentru colindat, curățenia în gospodărie, împodobitul bradului și prepararea bucatelor tradiționale. În Ajunul Crăciunului, se varuiesc pomii și se leaga cu paie pentru a avea roade din belșug. În această zi, copiii trebuie să mănânce dovleac, ca să fie rumeni în obraji și rotofei tot timpul anului. Pomul de Crăciun se împodobeste cu nuiiele de salcie, hartie colorată și salbe pe care sunt înșirate boabe de fasole.

În seara de 24 decembrie, copiii și tinerii pornesc la colindat. În Maramureș, acest ritual are ca scop rodnicia holdelor, împlinirea prin căsătorie a tinerilor și creșterea copiilor. Cei mici merg din casă în casă cu Steaua sau cu Capra, primind în schimbul urarilor de bine mere, nuci, colaci și bani. Colindătorii pornesc de la casa preotului și nu se opresc până nu trec pragul fiecărei gospodării pentru a reface drumul magilor vestitori. Casele trebuie să fie luminate în toată noaptea de Ajun, iar porțile deschise, pentru a le arăta colindătorilor că sunt bine primiți de gazde. Un obicei foarte vechi păstrat în această zonă este cel al Brondoșilor, practicat în orașul Cavnic. Cotele sunt formate din 7-15 baieti îmbracate în costume tradiționale, ornate cu clopotei și talangi; pe față poartă măști din piele de oaie. Batranii spun că îmbrățișarea brondosilor te fereste de spiritele rele și îți aduce noroc în anul viitor. În seara de Crăciun, pe Valea Izei se umblă cu Viflaimul, datina care pune în scenă momentul nașterii lui Iisus. Maramureșenii au anumite superstitii legate de această sărbătoare. De pildă, în prima zi de Crăciun nu se da cu matura pentru că astfel se risipește norocul. De asemenea, nu se spală rufe și nu se da nimic cu împrumut; în schimb, animalele din gospodărie sunt hrănite pe saturate și li se da o bucată de aluat dospit care să le ferească de boli. Vitele și ușile grajdurilor se ung cu usturoi pentru a alunga spiritele rele.

Tradiția lemnului este încă actuală și fiecare maramureșean se mândrește cu ea . Cine nu a auzit de bisericile noastre care se înalță falnice spre cer, de vestitele porți maramureșene, de casele țăranilor maramureșeni cu ferestrele cât palma , acoperite cu dranita , care , încă mai amintesc de tradiția și timpul de odinioară .

Aici în Maramureș tradiția s-a păstrat . Mai vezi și acum oameni îmbrăcați în haine tradiționale la muncile câmpului: la cosit , la strâns fânul , la săpat...

Oamenii aici au foarte mult haz și asta se revarsa și asupra locurilor în care viețuiesc, sa nu uitam de Cimitirul Vesel din Sapanta care e unic în lume și este emblematic pentru țara Maramuresului. Apoi, credința oamenilor e redată de bisericile vechi de lemn care poarta după ele amprenta a catorva sute de ani. Iar, dacă vizitati Maramuresul trebuie neapărat sa poposesti la o casa de moroseni, sa stai cu gazda la povesti, să bei un pahar de palinca si sa guste din bucatele traditionale.

Tradițiile ocupă un loc important în sufletul și-n viața acestui ținut și de aceea aici se trăiește intens fiecare sarbatoare fie, ea laica sau religioasa. Iar portul popular este obligatoriu la sărbătorile religioase importante.

5. Exemple de tradiții și obiceiuri din Transilvania.

Transilvania sau Ardealul este regiunea situată în centrul României, delimitată de Munții Carpați. Este formată din teritoriile a zece județe: Hunedoara, Sibiu, Alba, Cluj, Salaj, Bistrita Nasaud, Mures, Harghita, Covasna și Brasov. În prezent, zona centrală a țării este locuită de români, maghiari și sași, fiecare comunitate păstrându-și cultura și obiceiurile caracteristice. Identitatea și spiritualitatea Ardealului sunt încă influențate de tradițiile minorităților care trăiesc în această regiune, astfel că vei descoperi datini variate, cu semnificații unice, pline de farmec și mistere. Spectacolul rural, costumele și cântecele te poartă într-o lume incantatoare, care amintește de simplitatea și frumusețea satului românesc.

În Ardeal, sărbătorile de iarna debutează pe 6 decembrie, de ziua Sfantului Nicolae, cand copiii cuminti primesc cadouri in ghetute, iar fetele framanta aluatul pentru placinte. Seara, tinerii din sat se intalnesc și petrec pana-n zori. Pe vremuri, de Sfanta Lucia, pe 13 decembrie, bărbați indeplineau un ritual menit sa protejeze gospodăria de rele: mergeau prin casa purtand o tava cu jar, în care erau puse cateva crengute.

În satele transilvănene, pregătirile pentru Crăciun încep din timpul postului; până atunci, bărbații au grija sa termine muncile câmpului și asigura proviziile pentru perioada sarbatorilor. Femeile se reunesc în șezători, unde torc și coș, pregătind straie festive și țesături folosite pentru decorarea casei. Tinerele primesc sfaturi, asculta povesti cu talc și descoperă întâmplările vieții rurale. Intalnirile sunt prilejuri de a transmite noii generatii proverbe, cantece populare, obiceiuri și meșteșuguri.

Ardelenii păstrează o legenda legată de aceasta sarbatoare, potrivit careia Iisus s-a nascut in curtea unui evreu foarte bogat și hain, pe nume Craciun. În noaptea nașterii, soția acestuia i-a oferit adapost Fecioarei Maria în grajd. Se spune ca, mâniat de cele intamplate fără știrea lui, Crăciun i-a taiat mainile femeii. Induiosata, Fecioară i le-a lipit la loc și le-a transformat în aur. După ce a văzut minunea, bărbatul și-a cerut iertare în genunchi, astfel ca sarbatoarea nasterii Mântuitorului îi poarta numele.

În prima zi de Crăciun, creștinii merg la biserica, după care se aduna în jurul mesei, iar seara organizează sărbători sătești. Îmbrăcați în costume populare, băieții le invita pe fete la joc. Tradițiile de iarnă constituie un veritabil spectacol al lumii rurale, adunând într-un ceremonial complex cantece, măști, dansuri, gesturi rituale, urari de sanatate, belșug și fericire. Un obicei menit să simbolizeze renasterea naturii este Metalul, care are loc pe 28 decembrie. În aceasta zi, satenii confecționează papusi din paie cărora le dau foc în centrul localității, alungând în acest fel spiritele rele.

În apropierea Anului Nou, există superstitia că tinerii își pot afla soarta. De pildă, de Sfantul Vasile, în zona Hunedoarei se îndeplinesc sânvășaii, obicei pe care îl respecta fetele nemaritate. Pe o masă, se ascund sub niște farfurii mai multe obiecte - oglinda, foarfeca, pieptene, cutit, pâine, fire de busuioc, etc. Fetele își aleg câte o farfurie și interpretează calitățile sau defectele ursitului în funcție de ceea ce găsesc sub ea.

În seara de Anul Nou, copiii merg cu Plugusorul, curând gazdelor un an roditor și plin de noroc. Dincolo de urare, Plugusorul este un obicei spectaculos, plin de viață și culoare, la care participă toată comunitatea rurală. În unele sate, încă se mai folosește un plug adevărat, care va trage și prima brazdă. La plug sunt înhămați patru boi, manati de un alai numeros. Totuși, în majoritatea zonelor, versurile pline de simboluri au devenit mai importante decât plugul adevărat, la care s-a renunțat. Crăciunul și Anul Nou sunt celebrate cu fast, voie bună și cu speranța unui an prosper, care aduce sănătate, fericire și roade bogate.

Ce haină modernă se compară cu firul cusut de mână și ornat cu drag și suflet în portul tradițional? Spre deosebire de modă, portul românesc nu îmbrăca doar trupul, ci și sufletul. De aceea se purtau haine noi de Paști și de Crăciun, pentru a sărbători înnoirea lăuntrică. Dar toate aceste înțelesuri se pierd dacă nu avem grijă de tradiție, iar sufletul nostru devine mai sărac și viața mai urâtă.

A apăra tradiția nu înseamnă protocronism și limitare a minții. Aceasta cred numai mediocrii, că a fi deștept înseamnă a-ți repudia mama, țara și tradiția, ca să pari modern și superior. Evident că nu ne mai putem întoarce la ritmurile vieții rurale și nu mai putem adopta instrumentarul ritualului sătesc. Dar acest lucru nu înseamnă că ceea ce este peren în tradiție nu poate fi folosit. Acest lucru nu înseamnă că folclorul nu merită păstrat, la fel și bună învățătura a strămoșilor.

Până la urmă, tradiția ne duce înapoi și ne reface legătura cu moștenirea lăsată de adevărații întemeietori. Niciunde nu regăsim de exemplu urma dacilor precum în căluș, în care putem citi demnitatea și vigoarea neamului. Tradiția este așadar chiar mai mult decât o seamă de virtuți, este calea prin care să ne redescoperim demnitatea, prin care să ne afirmăm valoarea și prin care să stăm cu capul sus. Un neam ca al nostru, care deține o asemenea comoară, nu are voie să fie umil și aplecat, indiferent cum ne-ar dori unii și alții. Tocmai de aceea avem nevoie de tradiții, ca să ne așezăm la locul care ni se cuvine și care nu este mai prejos decât cel al altor neamuri. Ba chiar dimpotrivă...

<https://randurifaurite.wordpress.com/2012/11/09/stiati-ca-muntii-carpati/romania-harta/>

<https://explicativ.ro/definitia-traditiei/>

<https://www.travelguideromania.com/ro/obiceiuri-si-traditii-in-cultura/>

<http://www.romania-travel-guide.com/attractii/traditii-locale/traditii-si-obiceiuri-din-maramures.html>

<https://www.ilovemaramures.com/maramures-arta-traditii-obiceiuri/>

<https://traditionaltv.net/portile-maramuresene-arcuri-de-triumf/>

<http://www.romanianmonasteries.org/ro/maramures/maramuhttps://adevarul.ro/blogurile-adevarul/de-ce-avem-nevoie-de-traditii-1449441.htmlres-traditii>

A festive Christmas tree is the central focus, adorned with warm white lights, red and white checkered hearts, and various ornaments. The background is a dark blue night sky with falling snow, and a layer of snow is visible at the bottom.

Frumusetea Craciunului

Acest proiect a fost realizat de catre: Diaconu Dragos Stefan

Clasa a-VI-a A

Profesor coordonator: Mosescu Antoanela Emanuela

Scoala Gimnaziala nr.22 Galati

Crăciunul

- *Crăciunul sau Nașterea Domnului (nașterea lui Iisus Hristos) este o sărbătoare creștină celebrată la 25 decembrie (în calendarul gregorian) sau 7 ianuarie (în calendarul iulian) în fiecare an. Ea face parte din cele 12 praznice împărătești ale bisericilor de rit bizantin. La anumite țări, unde creștinii sunt majoritari, Crăciunul e de asemenea sărbătoare legală, iar sărbătoarea se prelungește în ziua următoare, 26 decembrie: a doua zi de Crăciun. De la debutul secolului al XX-lea, Crăciunul devine și o sărbătoare laică, celebrată atât de către creștini, cât și de către cei necreștini, centrul de greutate al celebrării deplasându-se de la participarea în biserică la rit spre aspectul familial al schimbului de cadouri sau, pentru copii, „darurilor de la Moș Crăciun.*

Craciunul - Traditii si superstitii

- *Crăciunul este, pe lângă o sărbătoare creștină, o perioadă a unor tradiții și superstiții transmise din generație în generație. Colindul, scenetele cu motive religioase și mesele bogate sunt nelipsite în toate colțurile României, în special la sat, acolo unde obiceiurile se păstrează mai bine.*
- *Sărbătoarea Crăciunului înseamnă, în primul rând, sărbătoarea Nașterii Domnului. La nivel mai general, în accepțiunea populară, și-a pierdut din semnificația religioasă și a devenit un timp petrecut cu familia, petreceri, cadouri, bucurie, însă există unele obiceiuri care variază în funcție de țară și de istoria fiecărui popor.*

Craciunul- Traditii din Transilvania

- *Transilvania*
- *În satele din Maramureș, colindătorii pornesc pe ulițe în Ajunul Crăciunului și sunt răsplătiți cu nuci, mere, colaci sau bani. Tinerii umblă din casă în casă cu "Steaua" și cu "Capra", reprezentații răspândite în numeroase zone din România, potrivit cărții "Tradiții de Crăciun" realizate de Centrul de Creație, Artă și Tradiție București.*
- *Ceva mai aparte și consacrat în zona Maramureșului este "Jocul Moșilor", la originea căruia se crede că au stat ceremoniile cu măști din nopțile de priveghi, un ritual străvechi de cinstire a morților. După ce au colindat toată noaptea, copiii și tinerii își iau bicele și ies pe ulițele satului. Cine le iese în cale este "croit" de biciul "moșilor". "Moșii" maramureșeni poartă, în general, o mască făcută din blană de cornute și bat la ușile oamenilor pentru a-i speria și pentru a le ura un an mai bun.*

Semnificația creștină a Crăciunului

- În tradiția populară se spune că Fecioara Maria trebuia să-l nască pe fiul lui Dumnezeu și umbla, însoțită de Iosif, din casă în casă, rugând oamenii să-i ofere adăpost. Ajunsă la casa bătrânilor Crăciun și Crăciunoaia, aceștia nu o primesc pentru a nu le "spurca" locuința prin nașterea unui copil conceput din greșeală. Ajunsă la capătul puterilor, Maria a intrat în ieslea vitelor, unde au apucat-o durerile nașterii.
- Crăciunoaia a auzit-o și i s-a făcut milă, astfel încât a ajutat-o în rol de moașă. Crăciun a aflat, s-a supărat și i-a tăiat bătrânei mâinile, apoi, de frică, a fugit de acasă. Crăciunoaia a umplut, cum a putut, un ceaun cu apă, l-a încălzit și l-a dus să spele copilul. Maria i-a zis să încerce apa și când a băgat cioturile mâinilor, acestea au crescut la loc. În altă variantă a poveștii, Maria suflă peste mâinile Crăciunoaiei și acestea cresc la loc.

Tradiții și obiceiuri de iarnă în județul Arad

Ioja Denisa Maria, clasa a IX-a B

Prof. coordonator Ilieș Elisabeta, Liceul Teoretic Sebis,

George Enescu spunea: „Folclorul nostru nu numai că este sublim, dar te face să înțelegi totul. E mai savant decât toată muzica așa-zis savantă. Și asta într-un fel cu totul inconștient. E mai melodic decât orice melodie, dar asta fără să se vrea. E duios, ironic, trist, vesel și grav.”

Fără tradiție nu există cultură: nici omul simplu, nici geniul nu pot crea nimic fără tradiție. Omul fără tradiție este ca pomul fără rădăcini. Numai pentru aceste motive, copiii trebuie să-și cunoască, să păstreze și să transmită următoarelor generații obiceiurile și tradițiile. Obiceiurile înrădăcinate în viața oamenilor, comunică o poezie netăgăduit de frumoasă. Obiceiul este o deprindere câștigată prin repetarea deasă a aceleiași acțiuni. Obiceiurile, datinile, cântecele, însoțesc viața omului de la naștere până la moarte. Județul Arad este foarte bogat în obiceiuri și tradiții de iarnă. Iarna începe cu sărbătoarea, atât de așteptată de copii, a Sfântului Nicolae. Câți dintre noi nu au așteptat cu înfrigurare cadouri de la Moș Nicolae? Un obicei foarte cunoscut este împodobirea pomului de Crăciun, a bradului (6 decembrie – Moș Nicolae). Bradul care este veșnic verde simbolizează viața, făcându-se astfel analogie cu viața care intră în lume o dată cu Nașterea Fiului lui Dumnezeu, Căci Cel ce este Viața se naște pentru ca noi să dobândim viața veșnică. Datina împodobirii bradului de Crăciun pare a fi de obârșie germană, așa cum este și cântecul "O, brad frumos!". Împodobirea bradului și așteptarea de către copii a "Moșului", numit, în sud-estul Europei, Crăciun, care vine cu daruri multe, este un obicei occidental care a pătruns de la oraș la sat, începând din a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

Un alt obicei foarte cunoscut este tăierea porcului. Porcul se taie de Ignat. Ignatul este divinitatea solară care a preluat numele și data de celebrare a Sf. Ignatie Teofanul (20 decembrie) din calendarul ortodox, sinonim cu Ignatul Porcilor - în zorii zilei de Ignat se taie porcul de Crăciun. Animalul sacrificat în această zi este substitut al zeului care moare și renaște, împreună cu timpul, la solstițiul de iarnă. În antichitate, porcul a fost simbol al vegetației, primavara, apoi sacrificiul lui s-a transferat în iarnă. Imediat după sacrificare, gospodarul face pomana porcului: oferă celor care l-au ajutat la tăiat (uneori și vecinilor) șorici, carne proaspăt prajită și un pahar de vin ars (sau țuică fiartă). În puținele zile rămase până la Crăciun, gospodinele fac piftie (răcitură), sarmale, cozonaci cu nucă, mac și rahat (sau brânză și stafide), plăcintă și prăjituri diverse. În același timp, începe curățenia în casă și în curte, împodobirea locuinței și pregătirea hainelor pentru Sărbători. Odată finalizate toate pregătirile,

gospodinele pun din fiecare fel de mâncare câte ceva într-un coș de nuiele și o sticlă cu vin și duc acest coș la biserică, în seara de Ajun, pentru sfințire.

Primele semne ale Sărbătorii Nașterii Domnului le dau grupurile de colindători, care pornesc din casă în casă, cu o traistă încăpătoare pe umăr, pentru a le ura gazdelor fericire, sănătate și prosperitate. Copiii merg cu colinda o tradiție prin care copiii colindă pe la casele oamenilor strigă: „Primiți cu colinda?. „Steaua" este un colind care începe din prima seară a Crăciunului și se încheie la Bobotează. Steaua este de asemenea purtată de un copil, vestind astfel nașterea Domnului. Acest obicei vrea să amintească steaua care a vestit nașterea lui Iisus și i-a călăuzit pe cei trei magi. Cântecul despre stea provine din surse diferite: unele din literatura bizantină ortodoxă, altele din literatura latină medievală a Bisericii Catolice, câteva din literatura de nuanță Calvină și multe din ele, chiar din tradițiile locale.

Crăciunul mai este numit și sărbătoarea familiei, este ocazia când toți se reunesc, părinți, copii, nepoți, își fac daruri, se bucură de clipele petrecute împreună în jurul mesei, cu credința că prin cinstirea cum se cuvine a sărbătorilor vor avea un an mai bogat. Plugușorul copiilor este tot un obicei străvechi agrar.

În ajunul Anului Nou, cetele de copii intră din casă în casă să ureze, purtând bice din care pocnesc, dube (un instrument specific), clopoței, tălângi etc. Obiceiul Plugușorului este legat de speranța fertilității, versurile sale prezentând practicile agricole și urări de holde bogate. În schimbul acestor urări, copiii primesc bani, nuci, mere, bomboane. În județul Arad sorcova este obiceiul conform căruia în dimineața zilei de 1 ianuarie, copiii care merg cu sorcova, poartă în mână o crenguță împodobită cu flori din hârtie colorată, trec pe la rude le urează fericire, sănătate, tăria fierului, frumusețea trandafirului. Versurile sunt însoțite de urări specifice: „Sorcova, vesela/ Să trăiți, să-mbătrâniți/ Ca un măr, ca un păr, ca un fir de trandafir/ Tare ca piatra, iute ca săgeata/ Tare ca fierul, iute ca oțelul/ La anul și la mulți ani!

În ziua de Sfântul Vasile, există obiceiul ca flăcăii să umble cu capra. În cadrul sărbătorilor agrare jocul a devenit un ritual menit să aducă rodnicie anului care urmează, spor de animale în turmele păstorilor, succesul recoltelor. "Capra" este de fapt un om mascat, ascuns sub un costum larg, care ține deasupra capului un băț în vârful căruia este cioplit un fel de cap de capră. Falca de jos a caprei este mobilă, astfel încât gura acesteia poate închide sau deschide, dar mai ales poate clămpăni, făcând un zgomot specific. În jurul caprei cântă și dansează alți colindători mascați și costumați specific, unii dintre aceștia fiind instrumentiști cu acordeon, fluiet, tobă sau chiar vioară. La sfârșit, toți le urează gazdelor multă sănătate, fericire, recolte bogate, mese îmbelșugate și la mulți ani. Județul nostru este plin de astfel de obiceiuri, în fiecare anotimp al anului.

Din păcate astăzi, tinerii ocupați fiind de problemele cotidiene, uită să se mai bucure de aceste minunate obiceiuri, și astfel ele sunt amenințate cu dispariția. Noi încercăm, prin serbările pe care le facem, să le reamintim că au moștenit o tradiție și sunt obligați să o ducă mai departe. Folclorul românesc, fiind deosebit de bogat, constituie una din mândriile noastre naționale. Prin mesajul său, trezește în sufletul copilului sentimente de adâncă dragoste, admirație și mândrie față de țara unde s-a născut. Toate aceste creații au fost valorificate în activitățile inspirate de temele referitoare la obiceiurile de iarnă.

OBICEIURI ȘI TRADIȚII ALE SATULUI NATAL

Ionescu Narcis
Clasa a VIII-a A
Școala Gimnazială Cândești
Loc. Cândești, jud. Buzău
Prof. coordonator: Fănică Daniel

TRADIȚII DE IARNĂ

Colindețele, Steaua, Plugușorul, Sorcova, Capra sunt colinde tradiționale specifice zonei noastre. Oamenii așteaptă Crăciunul și Anul Nou cu bucurie, își urează unul altuia împlinirea dorințelor, fericire, sănătate și roade bogate.

Nașterea Fiului Domnului este o sărbătoare feriică a cărei taină și vrajă sunt greu de explicat. Frumusețea acestei sărbători este dată de iarnă, care îmbină decorul ei scânteietor de zăpezi cu minunatele colinde ce coboară cerul pe pământ, în zvon de clopoței.

În case se simte miros de rășină și cozonaci și râsetele copiilor ce se întâlnesc cu clinchetele clopoțelilor prinși în brad. De Crăciun, fiecare din noi redevine un copil care-l așteaptă cuminte pe Moș Crăciun.

Cu ocazia acestei sărbători devenim mai buni, mai atenți, mai delicați, mai grijulii cu cei de lângă noi și toate acestea dau armonia și lumina sărbătorii.

Colindele sunt cântece tradiționale de Crăciun. Ele vestesc nașterea lui Iisus. În Ajunul Crăciunului, cetele de colindători alcătuite mai ales din copii pornesc în grupuri mici prin sat la colindat. Obiceiul se numește colindețe și are

23/24
terminarea
grupului
dulciuri, dar și

Un alt obicei
Crăciunului
Preoții poartă
reprezentând

membrii casei vizitate o sărută cu evlavie. Colindele sunt cele mai minunate și nevinovate creații ale poporului nostru. Străbătând prin veacuri, ele ne aduc în fiecare an bucurii depline, ne încălzesc și ne înalță sufletele, ne dau speranțe noi...Capodopere neîntrerupte, vor rămâne peste milenii perle nemuritoare. Cu multe zile înainte de Crăciun, copiii se adună să învețe colinde moștenite din moși - strămoși, prin care ei vestesc Nașterea Pruncului Iisus.

Cu o zi înainte de Crăciun, în Ajun, cete de copii, îmbrăcați curat, trec pe la locuințele creștinilor pentru a-I colinda.

loc după miezul nopții de decembrie. După colindatului, gazda oferă covrigi, mere, nuci, bani.

desfășurat în Ajunul este **umblatul cu icoana**. din casă în casă o icoană nașterea lui Iisus, pe care

„ **Mersul cu Steaua**” la Crăciun, cum este denumit în satele de țărani din sudul județului Dâmbovița, este un vechi obicei la îndemâna copiilor, obicei parcă anume creat pentru vârsta lor fragedă, iar colindele sunt pe măsura vocilor lor cristaline. Odată ce se lasă postul Crăciunului, copiii încep a se vânzoli în dreapta și-n stânga, căutându-și tovarăși de ceată pentru umblatul cu steaua. De obicei, o ceată este alcătuită din trei copii. Pe toată durata postului, copiii învață colindele, fac repetiții, pregătindu-și recuzita necesară colindatului. Steaua, după ce a fost confecționată, este bogat împodobită cu hârtii colorate, de mai multe nuanțe. Pe partea interioară se fixează un mic clopoțel, care va suna la cea mai mică mișcare a stelei. Acesteia i se atașează un băț de sprijin, bogat ornamentat. Pe cele două fețe centrale ale corpului propriu-zis al stelei se aplică iconițe cu teme religioase, nelipsind iconițele sărbătoririi Nașterii Mântuitorului. Seara se colindă la casele mai apropiate, urmând ca restul caselor să se colinde în ziua de Crăciun. Strădania copiilor este răsplătită cu mere, cozonaci, chiar și cu sume de bani, spre bucuria lor.

PLUGUSORUL

Plugușorul este un cântec tradițional, care se cântă în noaptea de Anul Nou. Exprimă urări legate de belșug în gospodărie, pornind de la povestea lui bădica Traian care a început să are și să semene obținând o recoltă bogată.

Plugușorul se lega în trecut de începutul anului calendaristic, care, la români coincide cu începutul anului agricol, cu 1 martie. Prin schimbarea sistemului de numărare a anilor, obiceiul s-a mutat în timpul sărbătorilor de iarnă. În acest fel se explică ideea muncilor de primăvară cântate în Plugușor.

Urare tradițională la români, Plugușorul a păstrat scenariul unei invocări magice legate de pământ. El este întotdeauna însoțit de strigături, pocnete de bici și sunete de clopoței. Pentru că era mai ușor de purtat, plugul adevărat tras de boi a fost înlocuit cu timpul de un plug în miniatură și de buhai care imită mugetul boilor.

Textul Plugușorului se recită tot mai vioi pe măsură ce se apropie de sfârșit. Pocnitul din bice, clinchetul clopoțelului, bătutul din tobe au menirea de a îndepărta spiritele malefice. Cei care urează cu Plugușorul sunt răsplătiți cu colaci și bani.

CĂLUȘUL

CĂLUȘUL aducător de ploaie, de bogăție în hambare, de alungarea relilor, a duhului-boală, al Ielelor (duhuri primejdioase întruchipate în fete tinere, care bântuie satele noaptea).

Călușarii merg din poartă în poartă, din sat în sat, unde, însoțiți de lăutari, joacă și cântă, iar oamenii cred în puterea magica a ritualului. Femeile fură de la brâul călușarilor fire de usturoi sau pelin pe care le folosesc la nevoie, ca leacuri, și își dau copiii pentru a fi jucați în horă pentru a crește puternici și sănătoși.

Călușarii sunt așteptați cu porțile deschise și cu găleți de apă în mijlocul curții, în jurul cărora joacă. Apa este dată apoi la animale și tot cu ea sunt stropite plantele. „Mutul” este biciuit simbolic, pentru a-și plăti păcatele. Conducătorul primește patru fire de usturoi, pentru îndepărtarea relilor.

După o săptămână, are loc „Spargerea Călușului”, care are loc la intersecția dintre principalele drumuri ale satului și în apropiere de cârciumă. Se cântă, se dansează și toată suflarea participă la eveniment.

IORDANUL

În calendarul popular, pe 7 ianuarie, când este prăznuit Sfântul Ioan Botezătorul, întâlnim un alt obicei în satele dâmbovițene „**Iordanul**”.

Iordănitarii sunt băieții care au vârsta mai mare de 15 ani. Însă, nu vârsta este principala condiție a intrării în ceata iordăniților.

Cea mai importantă cerință pentru a fi primit în rândul iordăniților este aceea să te fi bucurat de sănătate în tot anul. Noaptea, tinerii necăsătoriți merg la preot să-i ceară găletușa și busuiocul (buchetul de busuioc) pentru a o folosi în noaptea de Iordan, când merg pe la casele gospodarilor. Tinerii sunt împărțiți în grupuri, câte un grup pentru fiecare sat al comunei.

Preotul îi pune să cânte orația de Iordan. Primește găletușa și buchetul de busuioc ceata care cânta cel mai frumos tot cântecul. Toată noaptea cetele de tineri colindă satele cu strigături: hăp! hăp!hăp!. Pe drum, cetele de iordănitari intră în casele sătenilor și „ aruncă în sus” mai întâi copiii pentru a crește mari, apoi pe ceilalți membri ai familiilor.

Costumul național, matrice a identității locale și naționale

Mincu Antonia

Coord. prof. Alina Bălan

Liceul Tehnologic „Toma Socolescu” Ploiești

1. Noțiuni preliminare

Costumul popular românesc este pilon al identității noastre românești, al „specificului național” (N. CRAINIC). Este pașaportul nostru cultural, „trade mark” în spațiul cultural european, adevărata măsură a românilor care se trag din transcendent, în viziunea sofianică a filozofului Lucian BLAGA.

Poezia, cântecul și dansul ocupând un loc important în viața de toate zilele a poporului românesc. Ele însoțesc țărănul la muncă, îl înveslesc și îi înviorează petrecerile. Folclorul românesc are o tradiție milenară, iar forța creatoare a poporului românesc este viguroasă. Tezaurul tradițional a exprimat expresia idealurilor lui. Ca parte integrantă a istoriei și civilizației poporului român, portul popular constituie un document viu care, dăinuind peste veacuri, a transmis generațiilor mesajul unei creații artistice autentice. Costumul popular este un prețios document artistic, social și istoric. Țărănimea noastră este înzestrată din fire cu atâta gust și atâta pricepere încât provoacă și admirația străinilor. Pe când bărbatul caută să împodobească cu fel de fel de ornamente încrestate sau cioplite case, mobile, unelte de lucru- covoarele și brăiele țesute pe stative și îndeosebi cămășile și ștergarele, oferă femeilor familiei prilejul binevenit de a-și manifesta talentul, de a-și arăta gustul, brodându-le cu motive bogate în cele mai vii culori. Se poate spune că femeia de la țară transformă acul în pensulă, firul de ață în acuarelă pentru realizarea unor cusături de înaltă valoare artistică. Portul românesc ca și întreaga artă populară (arhitectura, creșterea în lemn, ceramică, etc.) s-a născut și a dăinuit pe teritoriul țării noastre din cele mai vechi timpuri. Obârșia broderiilor de pe îmbrăcămintea țărănilor trebuie căutată în trecutul cel mai îndepărtat. Faptul că aceste broderii au atins la străbunii noștri culmea dezvoltării, dovedește cât de departe trebuie să fie începutul acestei arte naționale românești.

Portul popular, în general, se diferențiază în funcție de anotimp, ocazii festive, vârstă, sex, adaptându-se prin structura sa, ocupațiilor specifice fiecărei zone. Piese folosite în timpul muncii sunt mai simple, mai puțin ornamentate decât costumele ce se îmbracă la horă sau mai ales la nunți, care au ornamentele cele mai frumoase și bogate în fir metalic, mărgelă, paiete (fluturi) prinse pe cămașă cu o mărgică. Diferite momente ale anului, sărbătorile religioase, culesul, secerișul - sunt sărbătorite cu mare bucurie prin festivaluri și petreceri. Portul național e ca o uniformă după care ni se cunoaște neamul, e un steag al națiunii române. Portul nostru e cel mai artistic și cel mai distins dintre toate porturile populare. Documente prețioase în privința portului popular regăsim pe monumentele romane „Tropheum Traiani” și „Columna lui Traian”.

Cu toate acestea, studiul costumului popular românesc este destul de dificil, sub aspect diacronic, întrucât lipsesc verigi importante, conservându-se numai costumele populare din secolul al XVIII-lea și al XIX-lea. Cusătura, arta cusutului și a țesutului, este o îndeletnicire foarte veche. Împodobirea cămășii și a pieselor de la brâu în jos, a sumanelor, se făcea pe teritoriul țării noastre încă din timpul triburilor trace.

Întinericul acoperă însă originea și evoluția artei noastre populare, doar aici, colo, găsim câte o însemnare, care pentru noi românii este punctul de plecare în înțelegerea dezvoltării broderiilor. Istoricul Herodot amintește de șubele tracilor frumos împodobite. Istoria ne spune că dacii erau

îmbrăcați la fel cu țărani noștri de la munte: “ Îmbrăcămintea lor era un fel de tunică până la genunchi, strânsă c-o cingătoare peste mijloc, ȳtari largi legați la gleznă cu sfoară sau vârați în opinci, pe deasupra o manta largă, fără mâneci, încopciată pe umăr. Femeile erau înalte, zvelte, mândre la port, cu o dulce mlădiere în mișcări și cu multă blăndețe și duioșie în chipul lor frumos, în ochii lor mari, galeși, umbriți de gene lungi. Purtau o haină ușoară până-n călcăie, pe deasupra o dulamă până la genunchi, strânsă la brău, pe cap o broboadă de in sau de cânepă, mărgelile la gât și flori în cosițe”, ne amintește Al. Vlahuță. Mărturii despre originea portului românesc se văd pe Columna lui Traian și pe monumentul de la Adamclisi. Monumentul de piatră de la Adamclisi are metope care înfățișează pe daci cu cămași la fel croite cum poartă și azi țărancele noastre, mai ales cele din Moldova și Bucovina. Croiala lungă și largă a cămașii, portul ȳtarilor la bărbați și fustele largi la femei, cojoacele groase au rămas aceleași și în zilele noastre. Prin descoperirea figurinelor de lut de la Cîrna- Craiova, din epoca bronzului, s-au constatat în îmbrăcăminte elemente ce corespund costumului românesc. Grăitoare este piesa din spate (de la brău în jos) și anume “opregul” (care astăzi se poartă în Banat), pe care se întrezăresc franjurile. Săpăturile de la Cetatea Sucevei au dezvelit fragmente din broderii din secolul XVI. Arta broderiei se cultiva intens la curțile voievozilor moldoveni și munteni, în serviciul ei punându-se doamna, domnițele și toate femeile curții. Specialiști celebri ca A. Riegel și M. Hoberland întăresc posibilitatea că arta populară română își are originea din vremuri cu mult mai vechi. Rădăcinile ei par a pătrunde până în timpurile târzii ale Imperiului roman (ondulațiile în formă de S și motivele în formă de inimă). Nu vom uita să amintim înrăuirile culturii bizantine, caucaziană, persică și chiar turcească. O mulțime de odoare din secolele XV și XVI, ce se păstrează cu sfințenie la mănăstirile de pe tot cuprinsul țării, arată înălțimea la care a ajuns arta brodatului. La expoziția din 1910 de la Viena, care a oferit un studiu comparativ, broderiile românești prezentate s-au reliefat prin varietatea modelelor, bogăția desenului, prin cromatica subtilă, armonia culorilor fiind perfectă.

Imagini ale portului nostru se găsesc în unele fresce și pe unele porți ca la Episcopia de la Râmnicu Vâlcea, pe a cărei poartă de la intrare se vede o fecioară în ie, zăvelci (șoarțe) și poale. Picturile pe lemn sau pe sticlă înfățișează de asemenea elemente ale costumului românesc. Prețioase sunt și picturile lui C. Popp de Szatmary, Nicolae Grigorescu, Gh. Tăttarescu, care zugrăvesc țărani și țărănci în costum simplu dar plin de prospețime și pitoresc.

Putem identifica, de asemenea, nenumărate mărturii ale existenței portului popular românesc în garderoba Reginei Maria și a suitei sale, în a doua parte a secolului al XIX-lea.

Din cercetările noastre, deducem că trăsătura principală comună a portului popular din toate zonele țării este utilizarea materialului natural (borangic, în cânepă) de culoare albă, simbol al purității începuturilor, al timpului nepătat de zgura industrializării și a capitalismului, a comuniunii omului cu natura, a unui „illo tempore” căruia omul modern, aflat sub tăvălugul consumerismului, îi duce dorul zi de zi.

2. PORTUL POPULAR DIN MUNTENIA, JUDEȚUL PRAHOVA

Portul popular muntenesc se diferențiază în funcție de variabile precum: profesie, anotimp, ocazii festive, vîrstă și gen, suferind adaptări la ocupațiile specifice zonei. De exemplu, pisele folosite în timpul muncilor sunt mai simple, mai puțin ornamentate, iar costumul „festiv”, ce se îmbracă la nuntă, este cel mai frumos ornamentat, confecționat special în acest scop.

Uneori în costum se reflectă diferența de vîrstă: astfel, copiii poartă aceeași îmbrăcămintă ca a adulților, iar bătrânii aleg un port ceva mai conservator. Diferențierile de vîrstă se mai disting și prin folosirea unor piese de port. La femei, această deosebire constă în schimbarea gâtului capului, precum și ansamblul costumului prin care tînăra se distinge față de femeia căsătorită. Costumul femeiesc este compus din cămașă, poale și piesa care acoperă partea de la brău în jos. Aceasta ultima piesă se deosebește de la regiune la regiune. Fota, compusă dintr-o singură bucată, este purtată în zona etnografică prahoveană, unde costumele sunt frumos împodobite, iile sunt

ornamentate cu motive mai înguste (motivul geometric și cel floral), formând două șiruri de râuri pe piepți și două pe spate, care marchează și cusăturile de unire cu clini.

Cromatică costumele românești prahoveană respectă, de asemenea, unitatea portului nostru. Culorile roșu ori negru sunt culorile de fond, la care se adaugă, culori pastelate, fire metalice, fluturi și mărgelile, evidențind un gust deosebit pentru simetrie, echilibru și bun gust. Conservarea proporției dintre câmpurile ornamentale și albul pânzei subliniază suplimentar gustul estetic al omului tradițional în împodobirea cămășii sale, așa cum, de altfel, observă și academicianul George Oprescu: „Dacă o parte este brodată mai bogat, mai din plin, ea va fi înconjurată obișnuit de spații în care motivul cusut este oarecum aruncat la intervale mai mari, ca să formeze o tranziție și să nu contrasteze prea izbitor cu

restul pânzei nebrodate. Acest echilibru între diferitele câmpuri e de o eleganță fermecătoare, care nu va scăpa niciunui cunoscător. Chiar când la vreunul din popoarele vecine găsim broderii care să ne mulțumească pe deplin, atât prin combinația culorilor cât și prin desen, lucrul țărăncii române va arăta un gust superior prin măsura de care da dovadă în aceasta distribuție a detaliilor și a alternării spațiilor brodate cu cele nebrodate...”

În față, gura cămășii este conturată cu același model de broderie și tot astfel și mânecile. Pe umăr alțițele sunt acoperite complet cu motive de broderii compacte, de unde pornesc mânecile neîncrețite. Culorile folosite la aceste broderii sunt: mult roșu, mult grenă, galben, albastru, negru, fire de aur sau argint și paiete. În partea din față costumele au „șorțul îngust”, care este la fel împodobit cu diferite modele de alesături, așezate în linii orizontale. Restul fetei este într-o singură culoare, cele mai des întâlnite fiind negre. Fetele sunt încrețite pe linia de talie pe un cordon, sau sunt gofrate ori plisate până în linia de unde începe alesătura.

În părțile învecinate ale județului, în zona Bucureștiului, iile sunt cu mâneci largi, cu același model de broderie ca și râurile de pe piepți. Fetele sunt formate din două bucăți (spate și față) sau dintr-o singură bucată și împodobite cu alesături în culori, iar pe linia de talie sunt fixate printr-un brâu lat sau prin bete.

Costumele din aceste regiuni sunt completate prin maramă vaporosă țesută din fire subțiri de borangic, cu motive delicate din alesături, care sunt reliefate cu discreție prin firele mai pline de bumbac, cu care sunt conturate.

Costumul barbatesc, pe de altă parte, este mai simplu, fiind alcătuit din cămașă, ȋțari și căciulă. Cămașa este mai lungă în sud-estul țării, fiind confecționată din pânză sau postav țesut în casă. Cămașa este încinsă cu un brâu țesut în casă sau cu un chimir din piele, folosirea lor fiind stâns legată de ocupațiile impuse de viață.

În contextul actual al capitalismului, al producției industriale de mărfuri în secolul al XX-lea, industria confecțiilor, ce a extins foarte mult tendințele modei în societate, ne determină și pe noi să adoptăm fără prea multe rezerve vestimentația produsă pe scară mare, inclusiv ii românești „Made in China”, la prețuri rezonabile, dar care, în ciuda tentei adesea de alterare a ethosului românesc, ne ajută în demersul atât de anevoios al conservării folclorului românesc, al tainicei legături cu trecutul, sub aspectul acesta atât de drag nouă, al costumele populare românești.

BIBLIOGRAFIE:

1. CHEVALIER JEAN, GHEERBRANT ALAIN, Dicționar de simboluri, mituri, vise, obiceiuri, gesturi, forme, figuri, culori, numere, vol. I-II- III, Editura Artemis, București, 1992
2. ELIADE, MIRCEA, Simbolismul arborelui sacru, în „Revista Fundațiilor”, nr. 4, 1993
3. GHINOIU ION, Popasuri etnografice românești, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981
4. KERNBACH VICTOR, Dicționar de mitologie generală, Editura Științifică și Enciclopedică, București
5. BATCA MARIA, Costumele populare românești, Editura Datini, București, 1996

” PÂINEA NOASTRĂ CEA DE TOATE ZILELE TRADIȚIE ȘI RITUAL ÎN ZONA PIETROASA”

MUREȘAN CLAUDIU

COLEGIUL NAȚIONAL SAMUIL VULCAN BEIUȘ

PROF. COORD. ȘORA SILVIA

-
- Putem presupune practica de reprezentare prin aluat de pâine a unor divinități ca fiind anterioară creștinismului, care a identificat pâinea cu trupul lui Isus Hristos, precizând clar simbolismul ei. Astfel, există dovezi că, încă din sec. al XI-lea pâinea devine un element alimentar prioritar în întreaga Europă. celelalte alimente sunt resimțite ca completare secundară, ca o simplă „garnitură” ce însoțește pâinea. Referire la pâine, găsim în diverse documente. În contractele agrare, terenurile cultivabile sunt numite „pământuri pentru pâine”. Produsul rezultat este denumit „recolta pâinii”. Zeciuiala pământului și alte obligații legate dearendă sunt considerate, cote ale „pâinii”. În codul inventarelor de bunuri ale familiei sunt înregistrate cantitățile de cereale, cantitatea de făină, grâu sau pâine. Comunitatea familială care trăiește în aceeași locuință este considerată ca trăind din „aceeași pâine”, expresie folosită și azi în vocabularul rural tradițional românesc.

-
- Există, în sfera tradițional-rurală, o dependență mentală față de pâine, pâinea constituind elementul de referință. În diversele perioade, apar anumite comportamente legate de pâine, tehnici de supraviețuire transmise prin viu grai în cadrul comunităților de înfomețați sau există și azi expresii, precum „nu au pâine pe masă”, ca semn de sărăcie sau foamete.
 - În actul alimentar, cele două fațete ale pâinii se îmbină perfect. Ea este aliment cotidian, fără de care țăranul nu poate trăi „pâinea cea de toate zilele” cum o numea Fernand Braudel în cartea sa „Structurile cotidianului”, dar care la sărbători capătă valoare de aliment sacru, de aliment simbol, reprezentativ pentru viața simplă și grea a țăranului nostru.

-
- Ea este împlinirea tuturor fazelor agricole, a tuturor muncilor câmpului de peste an, scopul final al străduinței agricultorului în veșnica luptă cu natura și mai mult, este rațiunea de-a munci și de-a trăi, a locuitorilor de la sat. Este elementul, care face legătura între țaran și pământul său, între actualul ciclu agrar și cel care va urma, de aceea în zi de sărbătoare țărăncile din zona Pietroasa coc pâinea în „tipsii” (tăvițe pentru aluaturi) rotunde, sub formă de cerc, simbol al ciclicității anului agricol, precum și al soarelui. Aproape că nu există ceremonial în această zonă în care pâinea sau substituențele ale ei precum turtă, colac, întorsuri, să nu aibă rol primordial.

- Toate gesturile pe care țăranul le îndeplinește la începutul fiecărei lucrări agricole (arat, semănat, strânsul recoltei), au scopul de-a asigura abundența recoltei. În trecut, țărani din Pietroasa și împrejurimi, înainte de a ieși la arat se spălau, îmbrăcau cămașa albă de sărbătoare, puneau pe cei mai tineri din casă să spele simbolic coarnele plugului cu apă proaspătă din fântână iar femeia înainte de a ieși din casă îi ura spor la lucru și recolte bogate la toamnă. Toate aceste gesturi sunt reluate de femei în faza următoare a transformării grâului în pâine. Femeia se spală, își schimbă hainele cu unele curate pe care le ține pentru zilele de sărbătoare. După ce a ținut post toată ziua, încălzește cuptorul, apoi frământă aluatul, pe care îl lasă la dospit două- trei ore.

- Pâinea este făcută din făină cu apă, sare și ferment. Femeia, întotdeauna își lasă o bucată din aluat pentru data viitoare când coace, astfel pâinea va ieși la fel de pufoasă și gustoasă de fiecare dată, păstrând bogăția casei și rodnicia pământului, marcând ciclicitatea, perpetuarea vieții și a ființei care se hrănește cu acest aliment simbol.
- După ce cuptorul este bine încins, sunt introduse formele cu aluat și cuptorul este bine închis. În satul Lelești, există o serie de superstiții legate de frământatul aluatului și coptul pâinii: astfel, niciodată nu trebuie ca pâinea să fie băgată în cuptor de două femei, cu atât mai mult din aceeași casă, deoarece femeia mai tână va face copii gemeni.

-
- Din resturile rămase pe pereții vasului în care s-a frământat aluatul, se face o cocă numită „răsunoi”. Acesta este dat fetelor tinere să-l mănânce pentru a nu se căsătorii cu „văduvoi” (bărbați rămași văduvi).
 - Tot aici, când se coace pâine pentru înmormântări, se ia din mijlocul aluatului o bucată numită „miojoc”. Aceasta se coace separat sub formă de colăcel mai mic și este dată bărbaților care beau mult alcool și se spune că miojocul vindecă această boală.
 - Pâinea folosită în practicile rituale și ceremoniale avea ornamente și dimensiuni diferite de sat la sat, încorporând elemente atât păgâne cât și creștine (cruce, coloană, spirală, brad, etc).

BIBLIOGRAFIE:

- Informație de teren, Banciu Catița, n.1923, Loc. Pietroasa.
- Informație de teren, Banciu Catița, n.1923, Loc. Pietroasa,
- Informație de teren, Belejan Elisabeta, n.1946, Loc. Buntești.
- Informație de teren, Pirtea Silvia, n.1938, Loc. Lelești.

TRADIȚII DE PAȘTE

Neagu Ștefan
Clasa a V-a B
Școala Gimnazială Cândești
Loc. Cândești, jud. Buzău
Prof. coordonator: Fănică Daniel

Paștele este sărbătoarea creștin-ortodoxă care anunță Învierea Domnului Iisus Hristos, biruința omenirii, triumful asupra suferinței și spălarea păcatelor. Foarte multe tradiții de Paște sunt păstrate și acum și foarte așteptate de cei mici.

Încep cu săptămâna mare, care pornește de la duminica Floriilor, atunci când Iisus Hristos intră în Ierusalim și se termină cu duminica Paștelui, atunci când Hristos învie. În această săptămână se fac ultimele pregătiri pentru marea sărbaăoare, se fac ouă roșii și cozonaci, drop de miel și pască și tot această săptămână simbolizează chinurile prin care trece Mântuitorul, de la trădarea lui de către Iuda, până la răstignirea pe cruce pe dealul Golgota, precedată de moartea lui și încheiată cu Învierea.

În Joia Mare, numită și Joia Patimilor, se duce la biserică mâncare și băutură, pentru a se sfinți și apoi pentru a se da de pomană pentru sufletul morților. Tot atunci se vopsec ouăle, deoarece se spune că dacă se înroșesc în Joia Mare, acestea se vor păstra fără ca să se strice tot anul și dacă se doarme în această zi, tradiția spune că respectivul va fi leneș tot anul.

Simbolul ouălelor roșii vine de la patimile lui Iisus Hristos, care a fost bătut cu pietre și care s-au transformat în ouă roșii și când Maria, mama Mântuitorului a venit la crucea unde era răstignit acesta, cu un coș cu ouă care s-au făcut roșii de la sângele curs de la acesta.

În Sâmbata Mare spre Duminica Învierii, toată lumea merge la biserică pentru a asista la Învierea Domnului, pentru a lua lumină ca să o ducă la cimitir morților din familie, dar și acasă, pentru a avea lumină în viață și în suflet, pentru a lua tradiționalele Sfinte Paști - anafura sfințită și pentru a lua flori sfințite, dintre cele care au fost duse în Vinerea Mare la biserică, pentru a le pune acasă la icoane.

În Duminica Învierii, obiceiul este ca oamenii să poarte haine noi, semnificație a primenirii trupului și a sufletului, iar dimineața se pune într-un ibric apă rece, un ou și un ban de argint și se spală cu această apă pentru a fi rumen în obraji ca oul, pentru a fi tari ca banul și pentru a avea belșug.

Tot acum vine și iepurașul, mult așteptat de copii, simbol al fertilității, care a fost o pasăre rănită și pentru a nu muri a fost transformată de o zeiță în iepuroaică, păstrându-și capacitatea de a depune ouă și de aici, zicala că "vine iepurașul cu ouă".

Această sărbătoare, este una dintre cele mai mari și nu are numai o semnificație religioasă, ci și una de reunire a familiilor, de împăcare și bucurie.

Legenda Iepurașului de Paște

Cu mulți, foarte mulți ani în urmă, într-o poieniță dintr-o frumoasă pădure plină de animale a apărut o pasăre. Această pasăre era deosebit de frumoasă, cu penele în culorile curcubeului și cu triluri angelice, cum nu se auziseră mai frumoase. Glasul ei era atât de frumos, încât până și vântul se oprea din bătaile sale pentru a strânge minunatele triluri ca să le poarte mai apoi printre frunze și flori prin toată pădurea, cât mai departe. Nimeni nu știa de unde a venit această pasăre și cât avea să rămână în acea poieniță, însă toate animalele din pădure o iubeau pentru că le încanta în fiecare zi cu cântecele ei fermecătoare. Frumoasa făptură și-a făcut cuib în mijlocul poieniței, în scorbura celui mai vechi copac. Acolo își ducea ea traiul, cântând în fiecare dimineață și seară și strângând în jurul copacului o groază de animale venite să o asculte cu încantare.

Așa decurgea fiecare zi în pădurice de când se instalase pasărea măiastră. Iarna tocmai trecuse și zilele cu soare erau tot mai dese, prilej de bucurie pentru întreaga pădure și de cântec pentru misterioasa pasăre. Însă, într-o zi, nimeni nu știe cum și când exact, animalele pădurii au găsit pasărea frumos colorată căzută lângă bărnul copac, rănită, scoțând gemete de durere... gata să moară! Speriate că s-ar putea întâmpla ce era mai rău toate animalele au dat fuga la templul Zeiței Lunii, Eostre, rugându-se fiecare ca aceasta să facă o minune și să salveze măiastra pasăre.

Eostre le-a auzit ruga și s-a coborât să vadă ce poate face, însă în ciuda tuturor eforturilor ei era destul de greu să mai salveze pasărea. În cele din urmă, a găsit însă singura soluție prin care îi putea salva viața: aceea de a transforma măiastra pasăre într-un iepuraș. Acum Iepurașul nu mai cânta, dar putea în continuare să facă ouă.

Și astfel de atunci, în semn de mulțumire, în fiecare primăvară, când are loc echinocțiul, Iepurașul îi duce Zeiței Lunii un dar constând în ouăle sale pe care le pictează în culorile curcubeului. Și pentru că iepurașul este o ființă iubitoare, s-a gândit să împartă frumoasele sale ouă și alte daruri celor năpastuiți și copiilor care au fost cumiți. Astfel, în fiecare an

Iepuraşul vine cu mici cadouri pentru copii, lasă ouăle pe masa de Paşte sau le ascunde în grădini printre flori ori le aşează frumos în cuiburile ce sunt pregătite special pentru el. Şi fiindcă iubeşte copiii, Iepuraşul aduce special pentru aceştia ouă din ciocolată şi alte surprize, sperând că şi în anul ce vine să fie la fel de cumiţi.

Tradiții strămoșești la români

Elev: Oancea Fereștean Maria

Școala: Liceul Teoretic Sebiș

Profesor: Oancea Fereștean Monica

Ținutul Oașului introduce orice vizitator în mijlocul tradiției populare românești autentice. Portul popular, meșteșugurile și vechile obiceiuri sunt parte din viața de zi cu zi a localnicilor. Tradițiile nealterate au conturat și vor menține pentru veșnicie identitatea ținutului și au atras interesul și admirația vizitatorilor.

Păstrători ai unor valori ento-culturale autentice, oșenii au reușit să transmită din generație în generație ceea ce are mai de pret un popor: limba, portul, datinile strămoșești.

Aceștia se ocupau înainte vreme cu practicarea olăritului. Cu ajutorul acestui meșteșug oamenii făceau diverse obiecte (oale, ulcioare, farfurii) cu care își decorau interiorul casei.

Interiorul casei din Țara Oașului

Tradițiile localnicilor se păstrează și în zi de astăzi .Dintre acestea amintesc: steagul sâmbrei,acesta era sărbătoarea primăverii, șezătoarea ,mai ales în serile de iarnă,plecarea turmelor de oi la munte , ciurda si altele. Autenticitatea tradițiilor este însuflețită și de zongora și ceteră,acestea fiind instrumente muzicale specifice locului.Cântul local cuprinde întregul repertoriu popular, începând de la doine si balade, până la muzica de dans ("joc"), descântece, strigături ("țăpurituri") sau bocete.Instrumentele tradiționale maramureșene cele mai cunoscute sunt cetera, zongora si doba.

Cetera este, de fapt, o vioară acordată bine sustinând partitura armonică. Zongura (sau zongora) este chitara care asigură partea ritmică a melodiei, cu ajutorul a două sau patru coarde, acordate, de asemenea, atipic. Doba (sau toba), compusă dintr-o toabă mare și un cinel (zis țingălău sau cingeteu), el imprimă, de asemenea, ritmul melodiei. Materialele folosite pentru confecționarea respectivelor instrumente erau bine definite: cetera era cioplită din lemn de brad sau din molid de rezonanță, la fel ca și zongura, iar strunele erau manufacturate din intestine de animale sau din păr de cal. Membrana tobei era lucrată din piele .

Instrumentiști, cântând la ceteră, zongoră și dobă.

După cum am mai amintit ,oșenii se străduiesc să-și păstreze cât se poate nealterate tradițiile populare. Exemplu viu este șezătoarea tradițională din Oaș, organizată, precum se întâmpla în vechime, în serile de iarnă dar și înainte de intrarea în Postul Paștelui. Este un lucru bun, ocazie cu care cei mai tineri pot vedea cum socializau oamenii în trecut.

Așa după cum se știe, șezătorile reprezentau una dintre oportunitățile prin care fetele se cunoșteau cu feciorii. Fetele și feciorii veneau la șezători pentru a se cunoaște. Aici se făceau legături între ei, iar imediat după sărbători se făceau nunțile.

În afară de faptul că se cunoșteau cu cei aleși, fetele învățau în aceste șezători și lucrul femeilor în casă printre care torsul, scărmanatul, țesutul, depănatul și altele. De la șezătoare nu pot lipsi nici țâpuriturile, tropotiturile vestite în Oaș.

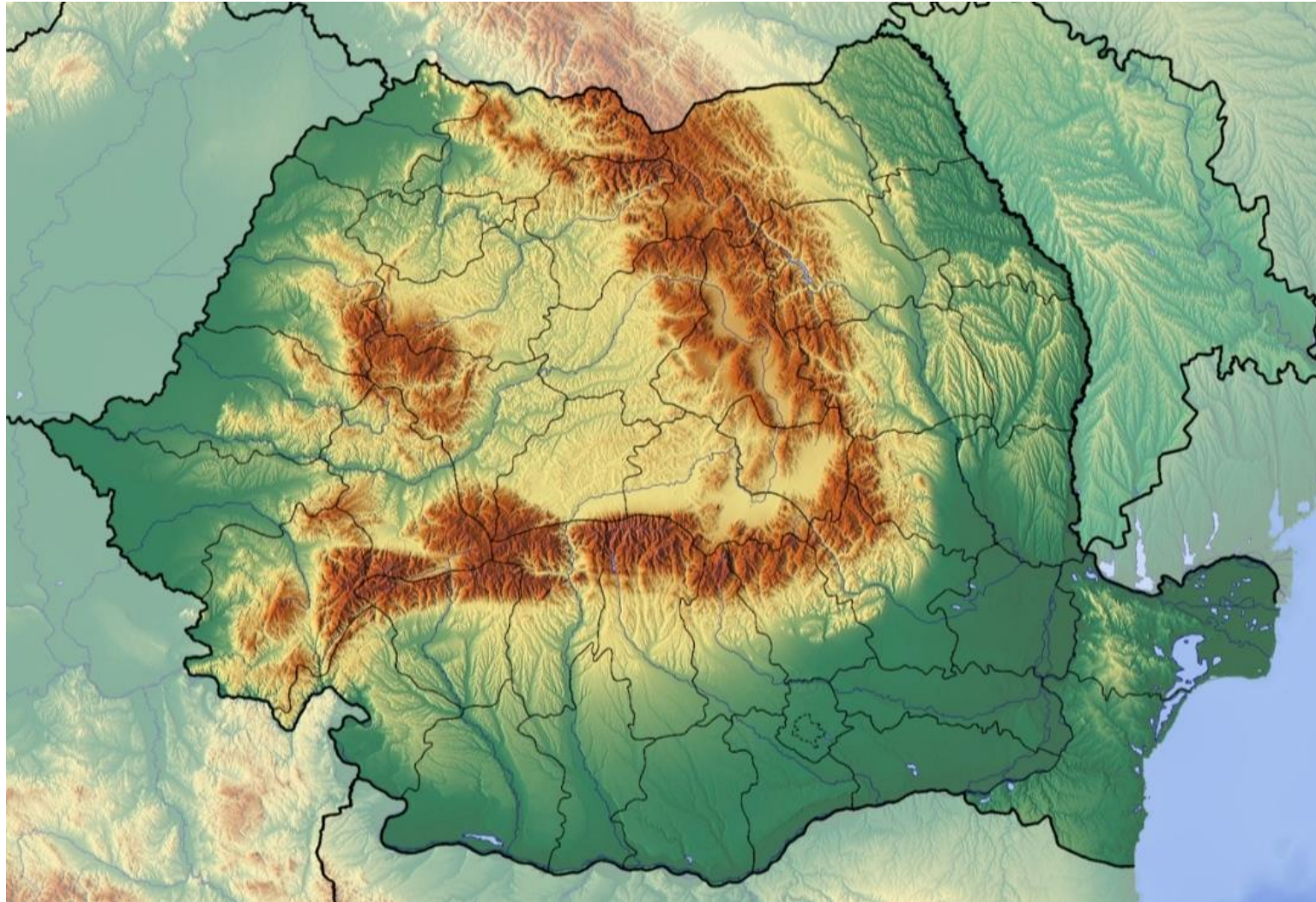
Șezătoarea în incinta unei case.

Șezătoare în aer liber

Tradiții și obiceiuri din străbuni lăsate
Nume: Olteanu Ovidiu

Liceul „Korösi Csoma Sándor”

Tradiții și obiceiuri din străbuni lăsate

Tradiții

Atunci când spui „tradiție”, te gândești imediat la un obicei vechi, care se desfășoară în mod repetat și care presupune urmarea anumitor procedee sau ceremonii. În România, datinile populare sunt păstrate cu sfințenie mai ales la sat, unde joacă un rol important în derularea vieții cotidiene și a păstrării identității culturale. Acestea reprezintă un mod străvechi de a celebra momente vesele sau triste din existența timpului și parcurgerea etapelor ciclice ale naturii.

Obiceiuri

Obiceiurile tradiționale românești au ca și modalități de exprimare: muzica, coregrafia, gestică sau mimică. Sunt fapte culturale complexe, menite înaintea de toate, să organizeze viața oamenilor. Marchează momentele importante ale trecerii lor prin lume, și le modelează comportamentul.

Cuprins:

1. Tradiții românești – costumul popular
2. Tradițiile românești de nuntă, obiceiurile de nuntă

1-Tradiții românești-costumul popular

- Portul popular prezintă caracteristici comune în toate regiunile din România, însă în fiecare zonă există detalii și ornamente specifice. Tradiția costumului național datează din cele mai vechi timpuri, de pe vremea dacilor și a romanilor, și face parte din obiceiurile regăsite în Peninsula Balcanică. De altfel, vei observa asemănări între porturile populare ale țărilor din această regiune.

- **Costumul național românesc este format din câteva elemente principale:**
- **cămașa, denumită și ie populară, pe care o poartă atât bărbații, cât și femeile;**
- **Pantalonii, sub denumirea de ițari, pentru bărbați;**
- **Fusta, denumită fotă sau catrință, purtată de femei.**
- **Pe lângă acestea, portul popular poate include articole precum opinca, sarica, pieptarul sau căciula.**

Începând cu anii 1950, costumul tradițional nu a mai fost purtat în zilele de lucru, ci doar în zilele de sărbătoare și la evenimente speciale. Manopera minuțioasă și rezultatele estetice spectaculoase au transformat hainele populare în opere de artă, apreciate atât pe plan local, cât și în restul lumii. Realizarea manuală a unui astfel de articol poate dura și câteva săptămâni.

2-Tradițiile românești de nuntă,obiceiurile de nuntă

- În tradiția românească, nunta este un prilej extraordinar de celebrare. Ceremoniile și obiceiurile diferă pe tot cuprinsul țării, însă toate acestea sunt menite să aducă noroc și fericire tinerilor care se hotărăsc să își ducă existența împreună.
- Dacă în mediul urban vestimentația este una de natură contemporană, în multe zone rurale, mirii păstrează cu sfințenie datinile și îmbracă costumele populare specifice acestui eveniment.

De cele mai multe ori, acestea au ornamente impresionante, în culori vii. Rochia sau costumul miresei sunt albe, însă accesoriile decorative sunt variate și realizate manual. Ea poate purta batistă la brâu și șorțuri din catifea. Mirele este îmbrăcat cu ie tradițională și vestă sau o altă haină mai groasă, precum cojocul sau sumanul, în funcție de anotimpul în care se desfășoară evenimentul. De asemenea, pe cap, acesta poartă o pălărie neagră ori o căciulă, pe care se prinde o floare albă.

- În ziua nunții, mirele este pregătit de cavalerii de onoare și apoi se îndreaptă spre casa nașilor, iar mai departe, alaiul merge către casa miresei, care se află, de asemenea, în pregătiri. Aici se rupe turta miresei și se joacă o horă specifică. În anumite zone, este împodobit și bradul, cu scopul de a purta noroc celor doi. El va fi dus și păstrat în casa mirilor, simbolizând vitalitatea și prospețimea tânărului cuplu. Mai departe, se merge la biserică, unde are loc ceremonia religioasă. La finalul cununiei, miri sunt întâmpinați pe scări de către invitați, care aruncă boabe de orez, un alt obicei aducător de noroc.

- **Cultura românească este caracterizată prin tradiții și obiceiuri , pline de însemnătate și care oglindesc armonia cu care locuitorii țării trăiau în raport cu natura. Respectul pentru ciclicitatea timpului, a sezoanelor și redarea artistică a elementelor naturale, din domeniul botanic sau cosmic, se reflectă în modul în care arată costumele populare, dar și alte obiecte din viața românilor.**

Bibliografie

- <https://www.nuntatraditionala.ro/povesti-nunti-traditionale/cati-si-damien-nunta-romaneasca-cu-obiceiuri-alese-traditie-inedit-interculturalitate/>
- https://en.m.wikipedia.org/wiki/Geography_of_Romania
- <https://www.travelguideromania.com/ro/obiceiuri-si-traditii-in-cultura/>
- <https://i1.wp.com/bromania.ro/wp-content/uploads/costume-populare-romania.jpg?w=1024&ssl=1>

Bibliografie

- <https://i0.wp.com/www.travelguideromania.com/ro/wp-content/uploads/2013/10/Obiceiuri-Si-Traditii-In-Cultura-Romaneasca.jpg?resize=1068%2C712&ssl=1>
- <https://www.ienationala.ro/blog/index.php/2021/06/22/traditia-romaneasca-sarbatori-obiceiuri-si-tinute-specifice-culturii-nationale/>
- <https://bromania.ro/costume-populare-copii-serbari-scolare/amp/>
- <https://ro.m.wikipedia.org/wiki/Rom%C3%A2nia>

Evocarea hibernală a Dochiei materne

*Pădurețu Maria Cătălina, clasa a X-a A
Liceul Tehnologic „Toma Socolescu” Ploiești
Coord. prof. Alina Bălan*

Povestea copilăriei mele începe cu vestea Nașterii Pruncului Sfânt, veste pe care am primit-o în „leagănul” vieții mele, o mărunțică cetate de basm, o căscioară de țară, văruiată în alb, animată de prezența unei făpturi de poveste, care îmi amintește, din portrete, de poveștile cu Sfânta Vineri, străjuită strașnic de a ei cățelusă cu dinții de oțel, o căscioară de țară cu minunate vase de lut, deștergare și atâtea alte obiecte de artă populară. Astăzi, în prag de sărbători, vreau să vă vorbesc despre bunica, ea însăși simbol al iernii și al părții celei mai curate a țării care m-a născut, simbol al bunătății, al copilăriei, al zăpezii spirituale, a „sufletului românesc” despre care vorbea Blaga cu atâta convingere.

Bunica mea este însăși copilăria mea sfințită de colindul strămoșesc, de cozonacul aburind și derăciturile afumate descoperite nouă precum moaștele de sfinți: copilăria... prima etapă din traseul nostru existențial, perioada în care ne formăm ca oameni „de soi bun”. În acești ani de viață, ne țesem la un război nevăzut caracterul, principiile, credințele, aspirațiile, visurile. Practic, în acest ev de aur, ne începem călătoria pe cât de misterioasă, pe atât de provocatoare, incitantă și presărată cu evenimente... viața. În această primă parte a vieții, când, în plină iarnă, spre bucuria noastră, nu avem aproape nicio grijă, când bunicii se ocupă de cele materialnice și nouă nerămâne decât să savurăm aerul hibernal ce lipește nările, în deplina bucurie a sincronului lăderdeluș și în neostoita sete a repetării colindelor în corul bisericii.

Copil sau aproape tânăr, guști zăpada nevinovăției tale la fiecare ritual de euharistică iarnă... gustând din Graalul promisiunii vieții veșnice, amintindu-ți de fiecare dată de bunica, zeitatea plecată într-o lume eternă, după ce a ales ea însăși să se eternizeze prin șase serii de nepoți și strănepoți, dar încă nutriți de sentimentul că ea te veghează permanent...

Cine era bunica? O zeitate divină, o minune de om, cu poale scrobite și orbitor de albe, cu riduri adânci săpate în pielea bătută de arșițele muncilor câmpenești, singura supraviețuitoare după un război crâncen, femeie crescută să fie „roabă”, care nu auzise niciodată de politici feministe sau de revendicarea drepturilor femeii, femeia -mamă, Zeița a Pământului, a gliei devenite roditoare numai sub privirea ei etern-rugătoare, de „cumințenie a pământului”.

Bunica Ioana trăia după alte ritmuri ontologice, după profunde ritmuri românești încastrate în matricea firii ei, adânc împlântate în ethosul ei zilnic ce apăra idei considerate astăzi novatoare, idei precum libertatea răscumpărată cu sângele sfinților de iarnă, martiri ai crezului în noblețe și solidaritate umană, cu bunătatea gratuită a Sfântului Nicolae, care își revarsă toți săculeții harurilor chiar la mine în cămară, în lădițele cu fructe tomatice sau pe etajerele ce se umplu de cărți.

Moașă comunală, surzătoare precum Gaia, bunica Ioana lega copiii sătenilor nu numai de nouă viață aici, pe pământ, ci și de o Românie „schimbată la față”, de o nouă Românie pe care o visa dezbărată de metehnele comunismului, de o Românie- „grădină a Maicii Domnului”- cum nespunea ea adesea, poate tocmai pentru că era atât de aproape de Modelul matern sacru, de Maica Sfântă a Domnului, de sursa primă a adevăratei feminități și maternități, căreia îi înălța rugăciuni de mijlocire în fiecare seară, sub ochii vrăjiți ai „asistenței” chicotinde. Bunica este chiar garantul veșniciei spiritului românesc, chibzuința sau buna socoteală a Crăciunesei din Betleem, a „sfatului bătrânesc”, a bradului veșnic verde... este lumina din prima zi a nașterii mele creștine, căci ei îi datorez intrarea în categoria de „fiică” a Divinității, prin scrierea pe răbojul conștiinței mele a colindului „Domn- Domn să -nălțăm”, poezia de căpătâi a copilăriei mele, textul sacru încărcat cu semnificațiile augurale de mai târziu.

Bunica, „Mama mea cea mare”, făptură de lumină ce poartă chipul MAICII DOMNULUI din picturile lui Nicolae Grigorescu, picturi ce zâmbesc blajin din icoanele ce căpтуșesc interiorul Mănăstirii Zamfira, unde obișnuia să ne introducă la fiecare Crăciun în „lumea cea reală” a Nașterii Domnului, rămâne zeitatea simbolică a universului copilăriei mele, marcate de dor și dragoste, de bradul demn din fața casei bunicilor, tărâm mitologic, un spațiu simbolic, cu legi individuale, cu centru în sine, deținând deplina suveranitate, pe care și-o cedează astăzi numai iarna, o dată pe anverilor mei, „vasalilor lui ” strănepoți „,fii rătăcitori” pe alte meleaguri, mânăți într-acolo de dorința lumească de „orizont occidental ”, de standarde de trai european. Dar, chiar și numai iarna, urmașii puțin ingrați ai bunicii, scoși din iureșul muncilor istovitoare pe „plantația” străină, parcă într-o fluidă și firească legătură metafizică, refac țesătura invizibilă, dar profund simțită, a rudeniei românești. Dorul de ACASĂ, de matricea care le-a clădit caracterul din eter, îi fac pe fiii rătăcitori ai bunicii să nu uite de bradul cel bătrân, de copacul veșnic tânăr din EDENUL copilăriei părinților lor, pecare nu din neascultare l-au pierdut, nu din răzvrătire... ci numai pentru că „Șarpele nedreptății economice” le-a inoculat otrava hotărârii de a lua drumul bejeniei... Dar nu-i nimic, pentru că Divinitatea, în bunătatea Ei absolută, este de acord să se nască și anul acesta, ca de altfel, în fiecare an, tocmai ca să îi redea pe nepoții și strănepoții amnezici bunicii lor iertătoare, an de an, cu țârâita, e adevărat, însă cu bucurie deplină, parcă cerându-i iertare că au uitat-o.

După „marea trecere” a bunicii, numai bradul acesta bătrân, bătrân ca însuși neamul românesc, copacul acesta, cu cetină statornică, ne mai poate reda unei lumi de miracol și magie, nepoate așeza în ziua de Crăciun, în dimineața descoperirilor urmate de „iuhuu!” sau „ura!”. Numai în grădina aceasta ne mai putem simți „sufletul fraged”, chiar până pe buze, numai de viguroasele mâini ale dragului prieten dendromorf al bunicii mai știm a ne balansa, poate cineștie tocmai pentru că ne răsfață și leagănă chiar BUNICA.

Bunica, matca destinului meu românesc, din care decurge Magia însăși a Crăciunului, dar și meandrele unei vieți încă neștiute... dar visate, edenul ca stare de spirit, nu va pieri nicicând din nucleul memoriei mele afective, va rămâne permanent garantul aspirației după standarde de viață trăită frumos, va rămâne modelul meu de dragoste maternă, de limbă, nimic mai puțin decât incantația magică a colindului strămoșesc, chiar cântecul interior de luptă și de triumf al străbunilor, de vestirea Nașterii de Prunc Sfânt și Bun, „Domn- Domn să-nălțăm!” cântec pe care îmi e dat să-l ascult oride câte ori se face iarnă.

Tradițiile Crăciunului Moldovenesc

*Raicu Ruth Dayana
Liceul Teoretic Sebiș
Prof. Coordonator Posa
Mihaela Ramona
Clasa a XI-a B*

Am ales să scriu despre Tradițiile Crăciunului Moldovenesc deoarece tatăl meu este din Moldova, jud. Iași și a avut parte de toate aceste tradiții. Oriunde în lume Crăciunul este celebrat cu bucurie și este așteptat cu nerăbdare. Dar parcă nicăieri în lume nu este mai frumos de Crăciun decât în Moldova. Acolo toate tradițiile de Crăciun parcă te fac să simți cu adevărat că este o zi specială. Tradițiile Crăciunului sunt respectate cu sfințenie din moși-stămoși și aduc o adevărată bucurie tuturor.

Gospodinele pregătesc diferite bucate tradiționale de la care numai mirosul te face să îți dorești să guști din ele. Printre care , mămăliga pregătită în ceaun , plăcintă cu brânză de oaie , răcitururi și chighiri sunt nelipsite de pe masa de Crăciun.

Cighiri sunt făcuți din măruntaie de porc și sunt înveliți în prapur (membrană de la porc).

Răciturile se fac din cap de porc și din buturel (zona de jos a piciorului de porc).

Mersul de colind cu Capra este un obicei care durează de la Crăciun până de Anul Nou, în funcție de zona din Moldova în care te afli. Tradiția este precum o scenă de teatru populară, care provine din ceremoniile sacre arhaice închinată morții și renașterii divinității. Capra se face dintr-un lemn scurt, cioplit în formă de cap, care se învelește cu hârtie roșie, peste care se pune o altă hârtie, neagră, mărunț tăiată și încrețită. Ulterior se lipește o piele subțire cu păr pe ea. Modelele variază, dar aceasta este orânduiala general acceptată. Capra este în general jucată de către flăcăii satului.

Mersul cu Steaua în prima zi de Crăciun, este de asemenea un obicei al tinerilor moldoveni și semnifică Nașterea Mântuitorului, prima dată merg la biserică apoi merg prin sat colindând casele din acel sat.

Colinda este tradiția creștină care vestește lumii nașterea lui Mesia, a Mântuitorului Iisus Hristos, și are loc în Ajunul Crăciunului, pe 24 decembrie. Momentul este sărbătorit de toți creștinii. În zilele noastre, în Moldova, grupuri de băieți și fete sau familii întregi merg cu colinda la rude, prieteni și vecini, toți jucând rolul îngerilor care au vestit nașterea Domnului deasupra peșterii din Betleem. În general, colindătorii se duc în curtea gazdei pe care o întreabă dacă sunt primiți, cântă și recită, apoi sunt răsplătiți cu colaci, mere sau alte bunătăți. În anumite cazuri, colindătorii sunt primiți în casă și serviți cu bucate tradiționale, mai ales cu prăjituri și băutură, însă obiceiul variază în funcție de fiecare sat și comunitate. Copiii se îmbrăcau în straie populare specifice zonei și colindau cu mare drag gazdei.

Portul tradițional moldovenesc își are o tradiție lungă în mare parte comună cu cea a românilor din Oltenia și mai puțin cu cea a românilor din Transilvania și Banat. Motivele acestui port, tradițional, diferit pentru bărbați și femei în parte, își au începuturile din vremurile Daciei. Pentru femei, un factor important îl juca vârsta celei care poartă costumul, astfel, fetele tinere purtau haine cu broderii colorate intens (combinații de roșu, galben, roz sau alte nuanțe deschise), în timp ce culorile sobre (negru, maro, verde închis, auriu) erau favoritele femeilor mature, ajunse la o anumită vârstă și având un anumit statut social. Îmbrăcămintea bărbaților este mai puțin colorată, cu o gamă de culori ce nu depășește 2-3 culori. Brăiele purtate de bărbați erau late, adesea lungi, de culoare închisă, ce contrastează cu restul costumului.

În Moldova se respectă datina împodobirii bradului. Dar, pe lângă brad, unele gospodine încă păstrează viu un obicei străvechi, ornând casa cu plante – busuioc, bumbișor, maghiran – plante care aduc noroc. Copii împreună cu bunici sau părinți confecționau decorațiuni din hartie sau diferite materiale și le puneau pe brad.

Toate aceste tradiții minunate ne aduc numai bucurie și ne așterne în suflet pacea nașteri Mântuitorului. Sunt mândră să o spun că tatăl meu s-a născut acolo și că a avut parte de toate aceste tradiții. Tradițiile s-au transmis din generație în generație și au rămas la fel frumoase și pline culoare. Ele fac parte din noi toți iar de Crăciun scoate din noi tot ce este mai bun, căldură sufletească, bunătate, iubire și nu în ultimul rând, bucuria de a fi cu cei dragi. Tradițiile nu numai că ne aduc împreună dar ne lasă amintiri speciale care rămân de ne uitat. În special, tradițiile de iarnă parcă sunt mai magice decât restul , în această zonă.

Tatăl meu își amintește cu drag de toate aceste tradiții și mi-a povestit frumos despre tot ce a însemnat un Crăciun moldovenesc tradițional.

Bibliografie:

<https://blog.travelminit.ro/traditii-de-craciun-din-moldova/>

<https://i0.wp.com/www.desteptarea.ro/wp-content/uploads/2017/12/traditii-agas-5.jpg?fit=1000%2C561&ssl=1>

<https://blog.travelminit.ro/wp-content/uploads/2021/12/3-2-1024x536.png>

Tradiții și obiceiuri de Crăciun

Răuț Andreea Ramona

Liceul Tehnologic Bârsești, Târgu Jiu

Mănăsescu Claudia

Cu toții știm de tradițiile vechi de sute de ani care încă mai trăiesc printre noi, medicamentele băbești și sărbătorile de dinainte, care în ziua de azi nu mai primesc atât de multă importanță cum o făceau înainte, probabil și din cauza generației tinere care nu mai pun importanță în tradițiile și obiceiurile frumoase ale României.

Încă de pe vremea dacilor, obiceiul mersului în pițărăi sau colindeți este păstrat și sărbătorit și în zilele noastre în multe zone din Gorj. Mersul în pițărăi, ca și alte obiceiuri românești este sărbătorit de toți românii din mediul rural, unde copiii, adulții, chiar și bătrânii se bucură și împart bunătăți unii cu alții. De obicei, pițărăii se petrec încă de dimineață, unde fiecare om își așază bunătățile în fața porții și își așteaptă vecinii pentru a venii să colinde.

Încă din vremurile de demult, sătenii obișnuiau să poarte costume populare, asta devenind o tradiție foarte populară în România. Confectionarea acestora a pornit de la materii prime produse în gospodăriile țăranilor, dar, cu trecerea timpului a evoluat reprezentând în ziua de azi o adevărată măiestrie atât în obținerea și decorarea acestora. Costumele populare au aceeași structură pe tot teritoriul țării, însă se deosebește de la o regiune la alta prin amănunte vestimentare.

Buna vestire, cunoscută în popor și sub numele de Blagoveștenie, se sărbătorește pe data de 25 martie a fiecărui an, se mai numește și Ziua cucului, unde dacă auzi cucul cântând ai parte de numai bine. Pe de altă parte se spune că oamenii trebuie să aștepte cântecul cucului cu stomacul plin, buzunarele pline de bani și plini de veselie. O altă tradiție a zilei de Blagoveștenie este aprinderea focurilor în curți până după miezul nopții sau până spre zori. În ziua de Blagoveștenie se mănâncă pește, pentru a fi tot anul „ca peștele în apă,,.

Momârlanii păstrează acest obicei al tăierii porcului în ziua de „Ignat,, , având argumente puternice în acest sens: carnea se păstrează mai bine și grăsimea nu se râncezește. Cu ocazia tăierii porcului, momârlanii urmăresc anumite semne, care le indică felul cum va fi iarna. După grosimea splinei apreciază „greutatea,, iernii. Dacă splina este uniformă, atunci iarna este la fel de blândă sau geroasă de la început până la sfârșit. În schimb, dacă splina este mai groasă la capătul dinainte se consideră că iarna este mai grea la început și invers.

Colindul cu steaua, este un vechi obicei la îndemâna copiilor, obicei, parcă anume creat pentru vârsta lor fragedă, iar colindele sunt pe măsura vocilor lor cristaline. Steaua după ce a fost confectionată, este bogat împodobită cu hârtii colorate, de mai multe nuanțe.

Tradiții și obiceiuri din străbuni lăsate

NUME ELEV: SECELEAN ROBERT-PAVEL

ȘCOALA: LICEUL "KOROSI CSOMA SANDOR"

PROFESOR COORDONATOR: CĂLĂREȚU MANUELA

Tradițiile și obiceiurile sunt absolut fascinante și oferă într-o lume competitivă, în continuă schimbare și în care timpul individual pare că are o altă valoare, o cale de a găsi liniștea interioară și să reflectăm mai mult la cele sufletești, intrând în comuniune cu cele sfinte. Însemnătatea tradițiilor specifice fiecărui popor, este în strânsă legătură cu rolul pe care acestea îl joacă în crearea identității naționale și a sentimentului de apartenență la un grup bine definit.

În primul rând, sunt de părere că tradițiile păstrate din timpuri demult apuse sunt singurele care ne mai mențin sufletul tânăr, curat și neatins de răutățile care ne înconjoară. Astfel, cea mai bună modalitate de conservare a binelui și a frumosului stă ascunsă în spatele tradițiilor, acestea cuprinzând o mulțime de particularități, care stau percutante, în ciuda tuturor factorilor care au puterea de a clătina fundația solidă, lăsată de la strămoșii noștri. Tradițiile au, în același timp puterea de a surpa minciuna și falsitatea, găsită la orice pas în zilele noastre. Indiferent de ceea ce se întâmplă în lume, sufletul nostru va rămâne strâns legat de iubirea față de țară și de tradiții. Până la urmă, tradiția ne întoarce în vremurile trecute, și reface legătura cu moștenirea lăsată încă din străbuni. Ar trebui să prețuim mai mult comoara deținută de neamul nostru și să nu le lăsăm călcați în picioare de absolut nimeni, plasând tradițiile și obiceiurile în locul care li se cuvine, mândrindu-ne cu ele de fiecare dată când avem ocazia. Necesitatea păstrării tradițiilor este susținută și de nevoia de a ne cunoaște: datinile, istoria, meșteșugurile și folclorul, care au clădit țara noastră. Istoria nu se rezumă la câteva evenimente lipsite de culoare, așa este văzută de majoritatea oamenilor, ci este o luptă continuă și disperată pentru țară și cetățeni, plină de vitejie și asumare.

În al doilea rând, consider că un popor lipsit de tradiții este precum o pasăre fără aripi, deoarece ele conțin esența clădirii unui popor unit și plin de glorie. Țara noastră are o largă diversitate de tradiții și obiceiuri admirabile și încântătoare. Astfel, de Crăciun una dintre cele mai frumoase tradiții, păstrate în viață de-a lungul anilor, este colindatul. În toate zonele țării, copiii merg la colindat din casă-n casă, îmbrăcați în haine de sărbătoare și cântă colinde care vestesc Nașterea Mântuitorului, aducând bucurie în locuințele colindate. Copiii sunt răsplătiți cu bomboane, mere, nuci și colaci. O altă tradiție, care are puterea de a ne înveseli este împodobirea bradului, o activitate ce are scopul de a aduce familia împreună, pentru a împodobi bradul cu globuri și beteală colorată. Se spune despre brad că este un pom al vieții datorită faptului că el rămâne verde tot timpul, simbolizându-l, astfel, pe Hristos, veșnic viu. Pe lângă aceste tradiții de Crăciun, putem evidenția și tradiții importante ale Anului Nou. Așadar, în prima zi a anului, copiii merg cu sorcova sau cu plugușorul, pentru a le ura oamenilor un an bogat și plin doar de lucruri bune. Colindele sunt însoțite de pocnituri, clopoței și chiuituri, cu scopul de a speria

spiritele rele.În acest sens, poporul nostru este bogat din punct de vedere al tradițiilor și datorită noastră este să facem tot posibilul pentru a le menține vii, până când nu este prea târziu.

În concluzie, părerea mea este că tradițiile și obiceiurile trebuie păstrate și transmise generațiilor viitoare, deoarece ascund înțelegeri profunde, despre relațiile interumane și despre relațiile oamenilor cu natura, demne de a fi ținute vii.

Bibliografia:

https://ro.m.wikipedia.org/wiki/Tradi%C8%9Bii_rom%C3%A2ne%C8%99ti

<https://www.discoverdolj.ro/ro/places/obiceiuri-si-traditii-7-8t1dybcagjgw>

<https://www.lumeasatului.ro/articole-revista/traditii.html>

TRADIȚII SAU SUPERSTIȚII LEGATE DE SÂNZIENE SAU DRĂGAICE

Semineanu Gabriela
Clasa a VIII-a A
Școala Gimnazială Cândești
Loc. Cândești, jud. Buzău
Prof. coordonator: Fănică Daniel

Drăgaica (Sânziana) este identificată cu zeița Diana. În Ardeal se păstrează numele de Sânziana (Sancta Diana), în Muntenia, Dobrogea se păstrează denumirea de Drăgaica.

Diana este **zeița vânătorii** din **mitologia romană**. La început a avut aceleași caracteristici cu fratele ei, Apollo: era o divinitate răzbunătoare, care semăna molimi și moarte printre muritori .

Când **Apollo** ajunge să fie identificat cu **Helios** (Soarele), Diana este identificată cu **Selene** (Luna). Mai târziu, Diana capătă calități de zeiță binefăcătoare: ea era, de pildă, considerată protectoare a câmpurilor, a animalelor și a vindecărilor miraculoase.

În popor, această zi mai este numită: Sf. Ioan de Vară, Sf. Ioan; Sânziene, Snăzenii; Drăgaica; Ziua Soarelui; Ursina; Amușitul cucului.

În această perioadă majoritatea plantelor sunt în plină floare. Sânzienele fiind ziua în care femeile, îmbrăcate în haine de sărbătoare, se duc să culeagă ierburi de leac necesare pentru tot anul.

Sânzienele sau Drăgaicele, erau pretesele soarelui, niște făpturi fantastice, care băntuie prin ogoare, lunci și câmpuri și le protejează. Sânzienele plutesc în aer, sau umblă pe pământ în noaptea de 23 spre 24 iunie, cântă și dansează, împart rod holdelor.

În această clipă, pentru câțiva se pot deschide "porțile cerului". Se crede că Sânzienele încing hore amețitoare, iar plantele culese în aceste momente pentru leac sunt mai eficiente.

Este ziua în care floarea de sânziene este așezată la ferestre, la porți, la streșinile caselor pentru a-i apăra pe oameni de duhurile rele .

Din flori de sânziene și spice de grâu se împletește o cunună, purtată pe cap de o fecioară în ceremonialul complex numit **Dansul Drăgaicei**. Agățată la ferestrele caselor, în stâlpii porților, apără oamenii, mormintele și holdele de forțele malefice;

Folosind practici divinatorii, tinerii își află viitorul, aruncând coronițe alcătuite din flori galbene de sânziene pe coamele caselor. În funcție de felul în care acestea se așează pe acoperiș sau cad, ei pot să afle ce le rezervă destinul. De aceea, această sărbătoare se mai numește *Ursitul*.

În ajun de Sânziene, seara, se întâlnesc fetele care vor să se mărite cu flăcăii care doresc să se însoare. Băieții fac ruguri, aprind făclii și le învârtesc în sensul mișcării soarelui, strigând:

Du-te, Soare, vino, Lună,
Sânzienele îmbună,
Să le crească floarea - floare,
Galbenă, mirositoare,
Fetele să le -adune,
Să le prindă în cunune,
Să pună la pălărie,
Floare pentru cununie,

A doua zi, în zori, cetele de feciori străbat satele cu florile de Sânziene la pălărie, în semn că au văzut cununile de flori pe hornuri, la casele fetelor care-i interesează. Ei cântă, chiuie și strigă:

"Du-te, Lună, vino, Soare,
Că tragem la-nsurătoare,
Cununile neursite,
Zac sub hornuri azvârlite.

Fetele, îmbrăcate de sărbătoare își aleg pe cea mai frumoasă dintre ele și o însoțesc cu alai pe ogoare. Împodobite cu coronițe de flori și spice, joacă hore pe câmp și la intrarea în sate pentru a aduce belșug și a feri holdele de pagubă .

Drăgaica sau Sânziana, numită în

diferite zone Împărăteasa, Stăpâna Surorilor, Regina Holdelor, Mireasa, ar umbla pe pământ sau ar pluti prin aer în ziua solstițiului de vară și s-ar desfăta, cântând și dansând, împreună cu alaiul său nupțial format din zâne fecioare și fete frumoase, peste câmpuri și păduri. În cetele de

Drăgaică, fata care joacă rolul zeiței este îmbrăcată ca o mireasă, cu rochie albă și cunună împletită din flori. Atotputernicia soarelui de la solstițiu se celebrează prin focurile de Sânziene, aprinse pe locul cel mai ridicat. Încinși cu brâuri de pelin, oamenii se rotesc în jurul focului, apoi aruncă aceste brâuri ca să ardă odată cu toate posibilele neazuri, care ar fi să vie

Cu făcliile aprinse în această noapte se înconjoară casa, câmpurile de cereale, fânețele, grajdurile, aceasta pentru ca anul următor să fie mai bogat. În același timp se fac puternice zgomote nocturne, chiuituri, strigături, sunete de tulnice sau tălăngi, pocnitori, artificii, pentru a alunga duhurile rele.

Sânzienele amuțesc cucul. El cântă pentru prima dată de Buna Vestire, pe 25 martie și continuă să cânte timp de trei luni. Apoi brusc spre sfârșitul lunii iunie, în perioada solstițiului de vară, amuțește. Truditorii ogoarelor află că a sosit ziua cea mai lungă a anului, numită în Calendarul popular Amuțitul Cucului, 24 iunie (**Sânzienele sau Drăgaica**)

Magia tradițiilor sărbătorilor de iarnă

Trăistaru Ciprian

Liceul Tehnologic Bârsești, Târgu Jiu

Prof. Mănăscu Claudia Magdalena

Tradițiile și obiceiurile lăsate în urmă de străbunii noștri aduc viață fiecărei sărbătoare prin tradițiile specifice. Din păcate acestea, odată cu noile generații nu mai sunt așa valorificate, motiv pentru care nu ar trebui date uitării, deoarece ele aduc magie sărbătorilor.

Atunci când rostim cuvântul sărbători, ne gândim la tradiții și obiceiuri, la magia acestora și cât de frumoase sunt acestea în prag de sărbători. Putem avea ca exemplu Crăciunul, plin de tradiții și obiceiuri specifice sezonului, magia acestuia simțindu-se prin acestea. Odată cu venirea iernii, încep și pregătirile de Crăciun, toată lumea se bucură și simte bucuria acestuia, cum orașele și satele sunt împodobite luminos cu decorațiuni specifice, tăierea porcului, împodobirea bradului în familie, muzica de Crăciun și colindătorii venind a ura din casă în casă, venirea Crăciunului și a Anului nou, cu colinde strămoșești, îmbrăcați în straie tradiționale, aducând bucurie în casele fiecăruia. Tăierea porcului, tradiție din străbuni, unde familia se întâlnește la sacrificarea porcului, cu povești, țuică fiartă și șorici, pregătind mâncărurile tradiționale de Crăciun.

Colindători îmbrăcați tradițional, pornesc din casă în casă pentru a vesti Sfântul Crăciun, urmând tradițiile frumoase ale străbunilor. Tradiția înseamnă transmiterea continuă a unui conținut cultural din trecut, iar obiceiurile sunt comportamente intrate în rutina fiecăruia, moștenite din familie. În România, Crăciunul a fost introdus odată cu apariția creștinismului și se sărbătorește pe data de 25 decembrie până la data de 27 decembrie. În dimineața de ajun, un vechi obicei este pițărâii, unde fiecare pune în coș merinde și iese la poartă unde sunt așteptați de colindători, care le urează la mulți ani cu sărbători fericite și aceștia sunt răsplătiți cu merinde. Fiecare obicei are o semnificație, în ajunul Crăciunului români afumă casa, curtea și roadele, rugându-se pentru acestea, chiar și colindele au o semnificație, cum este Steaua, care așa cum ne spune în versurile ei: "Steaua sus răsare /Ca o taină mare/Și lumii vestește /Că astăzi Curata/Preanevinovata/Fecioara Maria/Naște pe Mesia", poezie care ne vestește ziua în care pruncul Fecioarei Maria s-a născut.

Fiecare om trebuie să prețuiască și să se bucure de tradițiile și obiceiurile lăsate de străbunii noștri, urmate de sărbători. Magia sărbătorilor este întreținută prin toate mijloacele lăsate de străbunii noștri pe care toți ar trebui să le urmărim, să ne bucurăm de ele și să nu le dăm uitării, deoarece, ele au fost lăsate pentru a ne bucura de ele, a simți sfintele sărbători și a rămâne cu amintiri frumoase.

Bibliografia:

[www. Wikipedia. ro](http://www.Wikipedia.ro)

FĂȘANGII DE LA CETEA, JUD. ALBA

Elev: VASIU EMIL

Prof. OȚEL EMILIA CAMELIA - COLEGIUL TEHNIC AIUD

Prof. VASS SAROLTA - CLUBUL COPIILOR AIUD

La 27 km distanta de municipiul Alba Iulia, la poalele culmii Piatra Cetii din Muntilor Trascau, se afla localitatea Cetea, un sat de o tainica frumusetate.

Neobisnuiti sunt oamenii acestui sat, cu povestile lor misterioase, dar poate cel mai de pret este faptul ca aici, in satul Cetea, s-a pastrat un obicei arhaic si straniu: *Obiceiul Fasangilor*. Obiceiul „Fășangilor de la Cetea“ are o evidentă funcție religioasă și mitică. În centrul ritualului de la începutul Postului Mare sunt feciorii satului, care practică un fel de dans frenetic, în care predomină săriturile. Inițiere în practici ritualice Grupul fășangilor este alcătuit dintr-un număr fără soț, 7-9-11 membri, îndrumați de un staroste mai vârstnic, care nu participă la dans. „Îndrumătorul inițiat îi învață pe tineri o seamă de practici ritualice de alungare a sălbăticiunilor din preajma cirezilor de vite și a turmelor de oi, ținând seama că ne aflăm într-un mediu preponderent agrar. Aici este locul unde se discută despre viața de cuplu, despre riturile funerare, plantele de leac“, se arată în lucrarea citată. Fășangii, căci așa se numesc membrii cetei, au la încălțări legați zurgălăi și poartă în mâini diferite bucăți de lemn. Conducătorul duce cu el un buștean legat cu lanț, ca pe un trofeu, ca și când ar fi vorba de un rival supus și înlănțuit. Alte personaje sunt „Preotul” - oficiantul unui cult păgân, preoteasa, mutul. Feciorii poartă măști zoomorfe care fac trimitere la simbolul berbecului și al bourului, iar trupul le este învăluit în fășii de pânză de diferite culori, predominând albul. Preotul și preoteasa nu sunt reprezentări ale unor personaje cunoscute, ci, probabil, fac trimitere la riturile de fertilitate specifice începutului de primăvară. Decodificarea gesturilor fășangilor Dansul pe care-l practică fășangii în fața consătenilor este unul frenetic, în care predomină săriturile, ca și când membrii cetei ar imita coregrafic zborul. Momentele de nemișcare sunt urmate de o dezlănțuire și mai sălbatică, sugerând probabil alternanța vieții și a morții. Spre exemplu, când unul dintre actanți cade la pământ, ceilalți se adună în jurul lui și lovesc cu bastoanele de lemn aerul sau pământul până când tovarășul lor se trezește din nou la viață. „Unul dintre momentele importante ale ritualului este cel în care membrii cetei încearcă o împerechere simbolică cu ființa ce reprezintă principiul feminin, dar în urma luptei pentru a fi posedată, ea se lasă stăpânită doar de „preot” care mimează pe lângă consumarea actului sexual și oficierea unui ritual păgân, scoțând sunete asemănătoare unei incantații magice. El este înzestrat cu un falus de lemn și face gesturi excentrice“, notează autorii lucrării citate. Unii cercetători au făcut o analogie între dansul fășangilor și cel al călușarilor. În primul caz dansul semnifică încercarea omului culturii arhaice de a stăpâni forțele naturii, iar în al doilea caz evocă galopul calului și starea a de a fi posedat de iele. Considerându-l un act estetic, spectatorii dăruiesc „actorilor” bani pe care câțiva dintre ei, cu rol secundar, îi adună în cutii de metal. Cu banii strânși, membrii cetei iau parte la un ospăț ceremonial. „Scenariul capătă din păcate influențe tot mai puternice din partea obiceiului ce are loc tot la aceeași dată, al hodăițelor, ce constă din aprinderea de focuri pe înălțimi și satirizarea defectelor celor care nu s-au căsătorit până la o dată fixată de normele colectivității. Astfel, unii dintre fășangi lovesc porțile feciorilor neînșurați, stârnind hazul celor prezenți. Aceasta este o degradare a ritualului pe care generațiile vechi n-o cunoșteau“, susțin cercetătorii. Asemănări cu serbările în cinstea zeului Dionysos Ritualul se consumă mai mult în tăcere. Singurele sunete care se aud sunt cele de satisfacție, după ce, rând pe rând, fiecare etapă a ritualului a fost consumată. Cercetătorii explică interdicția cuvântului și prezența mutului printr-o puternică trăire

interioară, ce refuză să fie exprimată. Cercetătorii fac aici o paralelă cu „Abateele“, serbări religioase organizate în cinstea lui Dionysos(zeul al extazului, fertilității, vinului-n.r.), care se manifestau în tăcere. La Cetea, tradiția orală vorbește despre un loc unde se săvârșeau ritualuri dionysiace. Este vorba de ultima cascadă a Băilor Romane. Ritualul „Fășangilor de la Cetea“ se încheie cu o baie simbolică, având probabil sens purificator, într-o vale și în mare taină. Ulterior, feciorii se îndreaptă spre un loc doar de ei știut, unde îngroapă costumele, măștile și obiectele de care s-au folosit.

Cea mai importanta parte a costumului o reprezinta mastile. Au fost folosite ca suport mai multe materiale, peste care erau cusute blanuri de animale. Batranii isi amintesc ca au fost vremuri cand mastile erau construite din coajă de copac, dar pentru ca prelucrarea acesteia presupunea o tehnica speciala, s-a renuntat la ea si s-a folosit un tip de carton gros, numit mucava.

Mai tarziu, cand cei mai multi dintre fasangi au inceput sa poarte masti cu coarne, a fost folosita tabla, chiar cea din jurul stalpilor de curent pe care scria: „*Atentie! Nu atingeti stalpii, nici chiar firele cazute la pamânt, pericol de electrocutare!*”

Astazi mastile sunt construite sub forma unor coifuri. Structura metalica se inveleste cu piele si apoi se decoreaza cu vopsea, cu panglici din panza sau din hartie colorata si cu ciucuri/canaci.